

Aluehallintovirasto

Pelastustoimen palvelut Länsi- Uudenmaan hyvinvointialueella 2024

Aluehallintoviraston
asiantuntija-arvio

Pauliina Kopra
Mira Leinonen
Sampsa Lintunen
Eero Nyman

Etelä-Suomen aluehallintovirasto

Pelastustoimi ja varautuminen

Pelastustoimen palvelut Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella 2024

21.10.2025

Pauliina Kopra

Mira Leinonen

Sampsa Lintunen

Eero Nyman

Aluehallintovirastojen julkaisuja 308/2025

ISSN-2343-3132

ISBN-978-952-7481-57-8

Painopaikka

2025

Tekijät Pauliina Kopra, Mira Leinonen, Sampsa Lintunen ja Eero Nyman	Julkaisuaika 21.10.2025		
	Toimeksiantaja(t) -		
	Toimielimen asettamispäivä -		
Julkaisunnimi Pelastustoimen palvelut Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella 2024			
Tiivistelmä Pelastustoimi on pystynyt vastaamaan pääosin onnettomuuksien ehkäisyn asiakastarpeisiin. Alue on palontutkinnan osalta aktiivinen toimija, joka kykenee tuottamaan tutkittua tietoa alueen tulipaloista. Valvontatoiminnan toteutumisesta ei voida tehdä kattavaa arviota, sillä raportoidut tiedot ovat osin ristiriitaisia. Tarkkaa arviota palveluiden saatavuudesta ei voida annetuilla tiedoilla tehdä. Toimintavalmiuden vaatimukset ovat kasvaneet ja kehityksen ennakoidaan jatkuvan. Palvelutarpeen kasvu ja nykyiset puutteet tekevät tilanteesta huolestuttavan. Toimintavalmiutta on kehitettävä aluekehityksen mukana, ja merkittävimpiin puutteisiin pyritään vastaamaan rakentamalla uusia paloasemia. Alueella on jotain puutteita liittyen erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoisten pelastussuunnitelmien kokonaisuudessa. Ulkoisiin pelastussuunnitelmiin liittyvien velvoitteiden hoitaminen edellyttää riittävien resurssien sekä osaamisen varmistamista ja vahvistamista. Sopimuspalokunnilla on merkittävä rooli Länsi-Uudenmaan pelastustoiminnassa, erityisesti pienillä paikkakunnilla. Pelastuslaitos on vastannut savusukelluskyvyn heikkenemiseen kouluttamalla sopimuspalokuntalaisia vaihtoehtoihin sammutusmenetelmiin. Väestönsuojeluun varautumiseen liittyvät tehtävät ja niiden kehittämistarpeet on pääosin tunnistettu. Kehittämistoimenpiteitä on tehty, mutta korjausvelkaa on vielä runsaasti. Hyvinvointialueen esittämät investoinnit ovat tarpeellisia ja perusteltuja. Ne ovat myös yksityiskohtaisesti perusteltu ja niille löytyy kohdennetut paikat. Investoinneilla on osaltaan tärkeä rooli pelastustoimen palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden, laadun ja kustannusvaikuttavuuden näkökulmista.			
Asiasanat Pelastustoimi Asiantuntija-arvio Palvelutaso Hyvinvointialue			
ISSN (painettu) xxxx-xxxx	ISBN (painettu) xxxx-xxxx	ISSN (verkkojulkaisu) 2343-3132	ISBN (verkkojulkaisu) 978-952-7481-57-8
Kokonaissivumäärä 70		Kieli Suomi	Hinta -
Julkaisija Etelä-Suomen aluehallintovirasto		Paino -	

Sammanställd av Pauliina Kopra, Mira Leinonen, Sampsa Lintunen ja Eero Nyman	Utgivningsdatum 21.10.2025		
	Uppdragsgivare		
	Datum för tillsättandet av organet		
Publikationens titel Räddningsväsendets tjänster i Västra Nylands välfärdsområde 2024			
Referat Räddningsväsendet har i huvudsak kunnat svara på kundbehoven inom förebyggandet av olyckor. Området är en aktiv aktör inom brandutredning som kan producera faktabaserad information om bränder i området. En heltäckande bedömning av hur tillsynsverksamheten genomförts kan inte göras, eftersom de rapporterade uppgifterna delvis är motstridiga. En noggrann bedömning av tillgången till tjänster kan inte göras med de uppgifter som lämnats. Aktionsberedskapskraven har ökat och utvecklingen förväntas fortsätta. Det ökade servicebehovet och de nuvarande bristerna gör situationen oroväckande. Aktionsberedskapen måste utvecklas i takt med den regionala utvecklingen, och man försöker svara på de största bristerna genom att bygga nya brandstationer. Det finns vissa brister i området gällande externa räddningsplaner för objekt som medför särskild fara. Att fullgöra skyldigheterna gällande externa räddningsplaner kräver att tillräckliga resurser och kompetens säkerställs och stärks. Avtalsbrandkårerna spelar en betydande roll i räddningsverksamheten i Västra Nyland, speciellt på små orter. Räddningsverket har svarat på den försämrade rökdykningskapaciteten genom att utbilda avtalsbrandkårister i alternativa släckningsmetoder. Beredskapsuppgifterna inom befolkningsskyddet och utvecklingsbehoven gällande dessa har till största del identifierats. Utvecklingsåtgärder har vidtagits, men reparationsskulden är fortfarande stor. De investeringar som välfärdsområdet föreslår är nödvändiga och motiverade. De har också motiverats i detalj och det finns avsedda platser för dem. Investeringarna spelar en viktig roll med tanke på en jämlik tillgång till räddningsväsendets tjänster samt tjänsternas kvalitet och kostnadseffektivitet.			
Ämnesord Räddningsväsendet Expertbedömning Servicenivå Välfärdsområde			
ISSN (tryckt) xxxx-xxxx	ISBN (tryckt) xxxx-xxxx	ISSN (webbpublikation) xxxx-xxxx	ISBN (webbpublikation) xxxx-xxxx
Sidantal -	Språk -	Pris -	
Utgivare Regionförvaltningsverket i Xxx		Tryckeri Text...	

Sisällysluettelo

1	Onnettomuuksien ehkäisyn palvelut	7
2	Pelastustoiminnan palvelut	21
3	Pelastustoiminnan suunnitelmat	38
4	Pelastustoimen vapaaehtoistoiminta	42
5	Väestönsuojelun palvelut	48
6	Pelastustoimen palvelujen laatu ja sen kehittämistarve	53
7	Pelastustoimen investointien tarve ja vaikutukset	61
8	Menetelmät ja laatuseloste	65
9	Liitteet	67
10	Lähteet ja arvioinnissa käytetty taustaineisto	67

Lukijalle

Aluehallintovirasto valmistelee pelastustoimen järjestämislain (613/2021) 14 §:n mukaisesti alueellaan pelastustoimen palvelutason ja rahoituksen tason riittävyyden arvioimiseksi vuosittain asiantuntija-arvion hyvinvointialueittain. Asiantuntija-arvioissa tarkastellaan ja arvioidaan pelastustoimen palvelutasoa tehtäväkohtaisesti, pelastustoimen palvelujen tarvetta, saatavuuden ja laadun toteutunutta ja arvioitua tulevaa kehitystä sekä investointien tarvetta ja vaikutuksia.

Asiantuntija-arviot toimitetaan sisäministeriölle ja julkaistaan julkisessa tietoverkossa. Asiantuntija-arvioilla on merkittävä asema sisäministeriön, valtiovarainministeriön ja hyvinvointialueiden vuosittaisissa neuvotteluissa.

Vastuu pelastustoimen järjestämisestä on vuoden 2023 alusta alkaen 21 hyvinvointialueella ja Helsingin kaupungilla. Vuonna 2025 laadituissa arvioissa tarkastellaan pelastustoimen palveluja ja niiden tasoa sisällöllä, joka on määritelty sisäministeriön asetuksessa hyvinvointialueen seuranta- ja arviointivelvollisuudesta sekä aluehallintoviraston asiantuntija-arviosta (21.12.2022/1213).

Arvioinnin pääasiallinen tietolähde on hyvinvointialueiden vuosittaiset selvitykset. Arvioinnissa käytetään lisäksi muuta valvontatyössä esille tullutta tietoa, kuten kanteluratkaisuja ja korjausmääräyksiä. Lisäksi arvioinnissa hyödynnetään hyvinvointialueen omavalvonnan tuottamaa tietoa, keskeisiä toimintaa määrittäviä dokumentteja, kuten palvelutasopäätöksiä, sekä PRONTO-tilastoja (pelastustoimen resurssi- ja onnettomuustilastot).

Asiantuntija-arviot tarjoavat jäsenneltyä tietoa keskeisistä pelastustoimen palvelujen järjestämisen osa-alueista alueellisille ja kansallisille päättäjille, viranhaltijoille ja asiantuntijoille. Arviot tukevat myös hyvinvointialueiden toiminnan suunnittelua.

Asiantuntija-arvion luonnos oli Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella kommentoitavana 10.-17.6.2025. Hyvinvointialue kommentoi luonnosta ja esitti tietoihin tarkennuksia.

Kiitämme Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen yhteyshenkilöitä ja asiantuntijoita hyvästä yhteistyöstä ja panostuksesta arviointikokonaisuudessa.

1 Onnettomuuksien ehkäisyn palvelut

Onnettomuuksien ehkäisyn palveluja ovat pelastustoimelle kuuluva

- ohjaus, neuvonta ja turvallisuusviestintä
- palontutkinta
- yhteistyö onnettomuuksien ehkäisemiseksi
- onnettomuuskehityksen seuranta
- hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa hoitamien onnettomuuksien ehkäisyyn ja valvontaan kuuluvien tehtävien asianmukaisuuden valvonta
- valvontatehtävät
- valmiustarkastukset.

Tässä luvussa arvioidaan onnettomuuksien ehkäisyn palvelujen tarvetta, saatavuutta ja kehittämistarvetta.

Alue on esittänyt selvityksessään, että keskeiset onnettomuuksien ehkäisyn palveluissa huomioitavat toimintaympäristön muutokset ovat väestörakenteen muutos, teknologian kehitys, sään ääri-ilmiöiden ja niiden aiheuttamien seurausvaikutusten lisääntyminen, julkisen talouden heikkeneminen, eriarvoistuminen sekä turvallisuusympäristön muutos. Lisäksi onnettomuusriskit, joihin onnettomuuksien ehkäisytyöllä alue pyrkii vastaamaan ovat muun muassa rakennuspalot, maastopalot, kaupunkitulvat, myrskyvahingot, tapaturmat, vaarallisten aineiden onnettomuudet, liikenneonnettomuudet sekä erityiskohteisiin kuten suuriin yleisötapauksiin liittyvät riskit.

1.1 Ohjaus, neuvonta ja turvallisuusviestintä

Pelastustoimelle kuuluvaa ohjausta ovat muun muassa

- rakentamisen, pelastussuunnitelmien laatimisen ja poistumisturvallisselvitysten laatimisen ohjaus ja viranomaisen suorittama arviointimenettely
- omatoimisen varautumisen tukeminen
- pelastustoimen laitteiden ja laitteistojen kunnossapidon ohjaaminen.

Pelastustoimelle kuuluvaa neuvontaa ovat muun muassa neuvontapuhelin- ja neuvontasähköpostipalvelut. Turvallisuusviestintää ovat muun muassa yleisötapaukset, turvallisuuskoulutus, sosiaalisen median viestintä ja mediaviestintä.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Ohjauksen ja neuvonnan palvelujen tarpeet ovat vastanneet edellisiä vuosia eikä merkittäviä muutoksia ole havaittu. Palovaroittimia koskeva pelastuslain muutos aiheutti osaltaan ohjauksen ja neuvonnan lisääntynyttä tarvetta. Lisäksi väestönsuojeluun liittyvä kysymykset ovat työllistäneet myös edellisen vuoden tavoin.

Alueen rakentamisen suunnittelun ja kaavoituksen ohjauksen palvelut ovat vastanneet tarvetta. Myös poistumisturvallisuuslaitteistoja koskeviin neuvonta- ja ohjaustarpeisiin on kyetty vastaamaan. Ohjaus ja neuvonta kuuluu kaikkien pelastuslaitoksen työntekijöiden tehtäviin. Alueella on käytössä päivystävän

palotarkastajan palvelu. Automaattisten paloilmoittimien erheellisten hälytysten määrää on pyritty vähentämään, mutta tavoitteisiin ei ole aivan päästy.

Vuonna 2024 tunnistettiin tarve yhteisille linjauksille poistumisturvallisuusselvitysten käsittelyyn ja perustettiin Hiklu-alueen¹ pelastuslaitosten yhteinen poistumisturvallisuusselvitysten työryhmä.

Kehittämistarpeena ohjauksen ja neuvonnan osalta alue mainitsee uusiutuviin energiamuotoihin liittyvän osaamisen kehittämisen.

Alueella ei toteutettu vuonna 2023 ja vuoden 2024 itsearviointin perusteella kohdennettua valvontaa, joten itsearviointi ei ole vaikuttanut valvontatoimenpiteiden kohdentamiseen. Valvontaan ei ollut osoittaa henkilöresursseja.

Turvallisuusviestinnän palvelutarpeissa ei ole tunnistettu muutoksia edellisvuodesta, joten palvelujen tuottaminen on jatkunut entisellään. Alue on saanut turvallisuuskoulutuksista positiivista asiakaspalautetta. Mukana on ollut myös palautetta onnistuneista alkusammutustilanteista. Sopimuspalokuntien kykyä tuottaa sopimusten mukaista turvallisuusviestintää on tuettu ja sopimuspalokunnat ovat saavuttaneet asetetut tavoitteet.

Alue hyödyntää palontutkinnan tietoja sosiaalisen median turvallisuusviestinnässä ja jatkossa niitä pyritään käyttämään laajemmin myös viestinnän suunnittelussa. Kehittämiskohteita ovat yhteistyön lisääminen paikallisten järjestöjen ja vapaaehtoisten kanssa sekä vieraskielisille suunnattujen viestintäpalvelujen parantaminen. Näihin tarpeisiin alue pystyy vastaamaan paremmin vuonna 2025 henkilöstöresurssien vahvistumisen myötä.

Alue on asettanut turvallisuusviestinnän laadulliset tavoitteet kohderyhmittäin tarkoituksenmukaisiksi niin, että ne palvelevat arjen turvallisuutta asumisessa tai työpaikalla. Tavoitteiden toteutumisen osalta Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksella ei ole laadullisia mittareita. Turvallisuusviestinnässä alue pyrkii vastaamaan ajankohtaisiin yhteiskunnallisiin teemoihin ja alueen tarpeisiin. Vuonna 2024 esillä olivat esimerkiksi heikot jäät, risujen poltto, palovaroitinuudistus ja varautuminen. Palontutkinnan havainnot ohjaavat viestintää, kuten paloriskiasuntojen esimerkit kotihoidon henkilöstön koulutuksessa.

Muu tieto

Aluehallintoviraston PRONTO-tilastojen (taulukko 1) perusteella alue tekee turvallisuusviestintätilaisuuksia määrällisesti valtakunnallisen keskiarvon mukaan tavoittaen alueen väkiluvusta valtakunnallista keskiarvoa vastaavan osuuden. Tilaisuuksien osuudet vastaavat myös valtakunnallista jakaumaa. Alue osallistuu eniten messuille ja yleisötilaisuuksiin, joissa tavoitetaan suuri määrä ihmisiä. Lisäksi alue järjestää turvallisuuskoulutusta ja turvallisuusneuvontaa.

¹ Helsingin, Itä-Uudenmaan, Keski-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan pelastuslaitokset.

Taulukko 1: Kooste turvallisuusviestinnästä vuonna 2024.²

Turvallisuusviestintä Länsi-Uudellamaalla		Edellinen vuosi	Valtakunnallinen keskiarvo 2024
Tilaisuuksien lukumäärä (kpl/1000 asukasta)	668 kpl (*1,3)	684 kpl (*1,4)	(*1,5)
Osallistujia väkiluvusta	12 % (57 526 hlöä)	13 % (64 294 hlöä)	13 %
Osallistujien osuudet toteutustavoittain			
Valistuskampanja	9 %	11 %	13 %
Messut tai muu yleisötilaisuus	59 %	60 %	56 %
Turvallisuusneuvonta	13 %	7 %	6 %
Turvallisuuskoulutus	18 %	22 %	25 %

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Alueen tuottama ohjaus ja neuvonta ovat toteutuneet alueella tarpeita vastaavasti, ja alue pyrkii reagoimaan tarpeissa tapahtuviin muutoksiin. Tarpeiden arviointia rajoittaa toisinaan henkilöresurssien puute. Alue pyrkii hyödyntämään ohjauksen, neuvonnan ja turvallisuusviestinnän palvelujen kohdentamisessa palontutkinnan kautta tullutta tietoa tapahtuneista onnettomuuksista. Turvallisuusviestintätilaisuuksien ja tilaisuuksien osallistujien määrässä on pientä laskua edelliseen vuoteen verrattuna. Pelastuslaitos on vuoden 2024 valvontakäynnillä tuonut esiin turvallisuusviestintään liittyneet resurssihaasteet.

1.2 Palontutkinta

Palontutkinnan tavoitteena on vastaavien onnettomuuksien ehkäisy ja vahinkojen rajoittaminen sekä pelastustoiminnan ja toimintavalmiuksien kehittäminen. Palontutkinnassa arvioidaan tulipalon syttymissyy ja selvitetään palon syttymiseen ja leviämiseen vaikuttaneet tekijät, palosta aiheutuneet vahingot ja pelastustoiminnan kulku. Palontutkinta on jaettu tyypillisesti tasoille 1–3³.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Alue täydensi palontutkintaryhmää vuoden 2024 aikana johtuen merkittävästä tutkintamäärän kasvusta edellisiin vuosiin verrattuna. Myös palontutkintaohjetta päivitettiin huomioiden entistä paremmin paikkatutkinnassa suojautumiseen liittyvät asiat. Ohjeeseen päivitettiin myös fyysisen toimintakyvyn suositus palontutkijan osalta.

² Pelastustoimen toimenpidetilasto PRONTO. Tiedot haettu 6.2.2025.

³ Pelastuslaitosten palontutkinnan käsikirja (2014). s. 11–12.

Alue on tehnyt palontutkinnassa kehitysehdotuksia, jotka on kirjattu ja käsitelty vastuutahojen kanssa, mutta osa siirtyy vuodelle 2025 henkilöstövaihdosten vuoksi. Kehitysehdotusten seuranta on parannettu ja toimenpiteet on koottu seurantataulukoon. Tuloksia on hyödynnetty turvallisuusviestinnässä sekä valvonta- ja pelastustoiminnan koulutuksessa. Alue on tuonut selvityksessään esille konkreettisia palontutkinnan keinoin tehtyjä havaintoja ja kehittämistarpeita.

Alue on lisäksi täydentänyt palontutkintakalustoa ja järjestänyt tarpeen mukaan aiheeseen liittyvää koulutusta. Alue osallistuu valtakunnallisiin teematutkintoihin ja toimii asiantuntijaverkostoissa sekä yhteistyöryhmissä.

Alue kehittää palontutkinnasta saatujen havaintojen hyödyntämistä tiedolla johtamisessa osana riskianalyysityötä Uudenmaan pelastuslaitosten yhteisessä Palosuojelurahaston rahoittamassa hankkeessa vuosien 2024–2026 aikana.

Alue arvioi palvelutarpeen kasvavan, erityisesti turvallisuusviestinnän syötteiden osalta. Pelastustoiminnan johtajien koulutus on parantanut tutkintakynnyksen arviointia, mikä lisää tutkittavien tapausten määrää. Myös tehtäväilmoitusten kasvu korostaa tarvetta arvioida tutkintaryhmän kokoa. Palvelutasopäätöksen mukaisesti selvitetään päätoimisen palontutkijan tarve tutkintatoiminnan koordinointiin ja resurssien ohjaamiseen.

Alue on selvityksessään tehnyt vertailua Hiklu-alueen pelastuslaitosten palontutkintaan. Alue on palontutkinnan osalta aktiivinen toimija, joka tuottaa lisäarvoa myös yhteistyökumppaneille tekemällä tutkinnan kautta havaintoja ja jakamalla osaamista.

Alueen palontutkintaryhmään kuului vuonna 2024 yhteensä 14 henkilöä. Palvelutasopäätöksessä palontutkintaan on osoitettu 1,5 henkilötyövuotta. Kaikki ryhmään kuuluvat tekevät tutkintatyötä oman työnsä ohella.

Muu tieto

Aluehallintoviraston PRONTO-tilastojen (taulukko 2) perusteella tulipalojen syy voidaan arvioida alueella hyvin. Toisen tason tutkintaa alueella tehdään aktiivisesti valtakunnallista keskiarvoa enemmän. Vakavia henkilö- ja omaisuusvahinkoja aiheuttaneita tulipaloja tutkitaan aktiivisesti, pääasiassa yli valtakunnallisten keskiarvojen. Alueella tapahtuu vakavia henkilö- ja omaisuusvahinkoja aiheuttaneita tulipaloja verrattain paljon.

Tahallisten ja tuottamuksellisten tulipalojen ilmoittaminen poliisille toteutuu lukujen perusteella alueella verrattain hyvin ja ilmoitettujen osuus on kasvanut viime vuodesta (taulukko 3). Pelastuslaitos koostaa ilmoitettavat tulipalot poliisille koontitiedostoon. Luvut eivät kerro, milloin ja miten ilmoitus on poliisille tehty. Eniten jää ilmoittamatta tulipaloja, joissa syttymissyytä ei ole voitu arvioida.

Taulukko 2 II-tason palontutkinta Länsi-Uudellamaalla vuonna 2024.⁴

Palontutkinta Länsi-Uudellamaalla vuonna 2024		Koko maa
Tulipaloja alueella yhteensä lkm	809 kpl	11 876 kpl
Syttymissyö on voitu arvioida vähintään tasolla I	88 %	88 %
Taso II kaikista tulipaloista (*lukumäärä)	5 % (*39)	3 % (*415)
Taso II syttymiskohdasta levinneistä rakennuspaloista	28 %	20 %
Taso II vakavia henkilövahinkoja aiheuttaneista tulipaloista	89 %	89 %
Taso II yli 200 000 omaisuusvahinkoja aiheuttaneista rakennuspaloista	78 %	68 %
Taso II vakavia henkilö -tai omaisuusvahinkoja aiheuttaneista	79 %	75 %
Edellisen vuoden vertailuarvo	89 %	67 %
Vakavia henkilö- tai omaisuusvahinkoja tapausten lkm	24 kpl	269 kpl

Taulukko 3 Tahallisten ja tuottamuksellisten tulipalojen ilmoittaminen poliisille Länsi-Uudenmaan alueella vuonna 2024.⁵

Ilmoitukset Länsi-Uudellamaalla vuonna 2024		Koko maa
Ilmoitettu lkm	322 kpl	2509 kpl
Ei ilmoitettu lkm	81 kpl	2334 kpl
Yhteensä lkm	403 kpl	4843 kpl
Ilmoitus % (lakisääteinen velvollisuus 100 %)	80 %	52 %
Ilmoitus % edellisenä vuonna	77 %	54 %

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Alue on palontutkinnan osalta aktiivinen toimija, joka kykenee tuottamaan tutkittua tietoa alueen tulipaloista onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja pelastustoiminnan kehittämiseksi. Alue on myös resursoinut palontutkintaan useita alueita enemmän, joskin resurssit ovat vielä marginaalisia ja palontutkintaa tehdään oman toimen ohella. Alueen suunnitelmissa on selvittää mahdollisuutta perustaa päätoiminen tehtävä palontutkintaan, mikä on aluehallintoviraston näkemyksen mukaan hyvä kehityssuunta.

⁴ Pelastustoimen toimenpidetilasto PRONTO. Tiedot haettu 14.3.2025.

⁵ Pelastustoimen toimenpidetilasto PRONTO. Tiedot haettu 5.2.2025.

1.3 Yhteistyö onnettomuuksien ehkäisemiseksi

Pelastuslaitoksen tulee onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja turvallisuuden ylläpitämiseksi toimia yhteistyössä muiden viranomaisten ja alueen yhteisöjen ja asukkaiden kanssa ja osallistua paikalliseen ja alueelliseen turvallisuussuunnittelutyöhön.

Muita viranomaisia ovat esim. rakennusvalvontaviranomaiset, kaavoitusviranomaiset, ympäristöterveydenhuollon viranomaiset, poliisi ja sosiaali- ja terveystyöviranomaiset. Yhteistyötahona ovat lisäksi nuohoojat.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Alue suunnittelee yhteistyön tavoitteet vuosittain Hiklu-yhteistyöverkoston sekä kumppanuusverkoston asiantuntijaverkoston kanssa. Lisäksi yhteistyötä tehdään alueella rakentamisen ja kaavoituksen osalta asiakkaiden tarpeiden mukaisesti. Turvallisuusviestintäyhteistyö järjestöjen ja muiden paikallisten toimijoiden kanssa perustuu vuosikelloon ja tarpeeseen.

Alue saavutti rakennusvalvonta- ja kaavoitusyhteistyön tavoitteet vuonna 2024, ja kaikkiin kaavalausuntopyyntöihin vastattiin. Pelastuslaitos on osallistunut ohjaavasti hankkeisiin ja vaikuttanut rakennetun ympäristön turvallisuuteen. Turvallisuutta on parannettu myös viestinnän ja koulutusten avulla. Suunnittelunohjauksen ja kaavoituksen resursseja on vahvistettu.

Alueella tehdään lisäksi palvelukohtaisesti yhteistyötä esimerkiksi aikuissosiaalityön, sosiaali- ja kriisipäivystyksen, valvontaeläinlääkärien, ympäristöviranomaisten ja Puolustusvoimien kanssa.

Vuonna 2024 paloriskivalvonnan tavoitteet saavutettiin alueella suurimmaksi osaksi, ja noin 74 % ilmoituksista käsiteltiin. Henkilöstövaihdokset vaikuttivat resurssien riittävyyteen ja toimintakykyyn. Uutta henkilöstöä koulutettiin vuoden aikana. Työturvallisuutta parannettiin koulutuksella, ohjeilla, suojavarusteilla ja välineillä. Yhteistyötä sosiaali- ja terveystyöpalveluiden sekä poliisin kanssa kehitettiin. Vaikuttavuutta ei voida vielä arvioida mittareiden puuttuessa, mutta työtä kehitettiin mm. kohteiden priorisoinnilla.

Alue pyrkii jatkamaan onnettomuuksien ehkäisyssä yhteistyön edelleen kehittämistä viranomaisten ja järjestöjen kanssa. Hyvinvointialueen sisäistä yhteistyötä on tarpeen tiivistää erityisesti iäkkäiden kotona asumisen turvallisuuden parantamiseksi pelastuslaitoksen ja sote-palveluiden välillä.

Alue on tuonut selvityksessä esille, että toimivat yhteydet nuohouksen toiminnanharjoittajiin on tunnistettu tärkeiksi, joskin kokonaisuuteen liittyy haasteita. Yhteistyötä on tarpeen kehittää alueella.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Yhteistyö onnettomuuksien ehkäisemiseksi alueella on pääosin tarvetta vastaavalla tasolla. Keskeiset yhteistyötahot on tunnistettu ja yhteydet ovat olemassa. Alue on nostanut yhtenä tärkeänä kehittämistarpeena hyvinvointialueen sisällä tehtävän yhteistyön erityisesti iäkkäiden kotona asuvien turvallisuuden parantamiseksi. Aluehallintovirasto näkee sen tärkeänä

kehittämisalueena erityisesti tulipalojen määrän vähentämiseksi asetetun tavoitteen saavuttamiseksi.

1.4 Onnettomuuskehityksen seuranta

Onnettomuuskehityksen seurantaan kuuluu onnettomuusuhkien ja onnettomuuksien määrän ja syiden kehityksen seuranta. Seurantaan kuuluu myös omien ja yhteistyössä toteutettavien toimenpiteiden käynnistäminen.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Onnettomuuskehityksen seuranta tehdään sekä tilannekeskuksen kautta ajettavan tilastoinnin kautta että tahallisten ja tuottamuksellisten tulipalojen seurantaan. Avuksi on jatkossa tulossa Power BI-näkymä, mutta se toimii toistaiseksi heikosti Turvallisuusverkossa.

Tahallisten ja tuottamuksellisten tulipalojen määrän osalta alue on havainnut laskua. Tapaukset painottuvat maastopalokaudelle. Onnettomuustyypeittäin tapahtuvaa seurantaan alueella ei ole voitu resurssien puuttumisen vuoksi tehdä. Tahallisten ja tuottamuksellisten tulipalojen seurantaan alueella lisättiin resurssia vuonna 2024.

Alue on tuonut selvityksessään esille konkreettisia toimia, joita on voitu kohdentaa onnettomuuskehityksen seurannan perusteella. Alue on viestinyt havainnoista tarvittaville tahoille.

Alue ennakoi tarpeen säännölliselle onnettomuuskehityksen seurannalle kasvavan. Seurannan prosessille on jatkossa suunnattava resursseja sekä määriteltävä seurattavat onnettomuustyytit sekä mekanismit.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Alue on tuonut esille, että onnettomuuskehityksen seuranta tehdään osittain, mutta myös kehittämistarvetta on. Palontutinnan keinoin alue on kuitenkin kyennyt tuomaan tapahtuneista onnettomuuksista tietoa palvelujen kohdentamiseen, paloturvallisuuden edistämiseen sekä oman toiminnan kehittämiseen. Systemaattisempi onnettomuuskehityksen seuranta edellyttää kuitenkin resursseja ja kehittämistoimia, jotta se palvelee tietoon perustuvaa johtamista. Alueella tapahtuu verrattain paljon tulipaloja, joten otanta mahdollistaa luotettavien johtopäätösten tekemisen ja alueen tekemällä onnettomuuskehityksen seurannalla on omaa aluetta laajempiakin vaikutuksia.

1.5 Hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa hoitamien onnettomuuksien ehkäisyyn ja valvontaan kuuluvien tehtävien asianmukaisuuden valvonta

Hyvinvointialue voi tuottaa järjestämisvastuulleen kuuluvat palvelut itse tai yhteistoiminnassa muiden hyvinvointialueiden kanssa. Hyvinvointialue voi myös hankkia ne sopimukseen perustuen muilta palvelujen tuottajilta. Vaikka hyvinvointialue hankkii palveluja muulta palvelujen tuottajalta, sillä säilyy vastuu palvelujen järjestämisestä ja niiden asianmukaisen tuottamisen valvonnasta.

Alueella ei ole edellä kuvattua asianmukaisuuden valvonnan tehtävää.

1.6 Valvontatehtävät

Pelastuslaitoksen on valvottava, että pelastuslain mukaisia yleisiä velvollisuuksia noudatetaan ja että toiminnanharjoittajat ja rakennusten omistajat ja haltijat noudattavat lain mukaisia velvoitteitaan.

1.6.1 Pelastuslain mukaiset valvontatehtävät

Pelastuslaitos valvoo pelastuslain 2 ja 3 luvun säännösten noudattamista. Valvonnan suorittamiseksi pelastuslaitoksen on tehtävä palotarkastuksia ja muita valvontatehtävän edellyttämiä toimenpiteitä.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Alueen selvityksen mukaan palvelutarpeissa on tapahtunut muutoksia muun muassa väestörakenteen ja lainsäädännön muutosten vuoksi. Palveluvalikoimaan on lisätty englanninkielistä itsearviointimateriaalia sekä sähköinen vastausmahdollisuus. Lisäksi turvallisuusympäristön muutosten vuoksi on kohdennettu yhdessä muiden Uudenmaan alueen pelastuslaitosten kanssa teemavalvontaa hoitolaitosten omatoimiseen varautumiseen liittyen.

Palovaroitinuudistuksen aiheuttamia vaikutuksia mm. paloriskivalvontaan on seurattu myös Uudenmaan laitosten yhteistyössä. Selvityksen mukaan pelastuslain 81a § lisäys muutti erityisen palotarkastuksen luonnetta valvontatoimenpiteestä lausuntoon ja tämä muutos selkeytti rakennuksen käyttöönottoon liittyviä viranomaisvastuita.

Valvontatoimintaa on kyetty toteuttamaan onnettomuuksien ehkäisyn suunnitelman mukaisesti ja reagoimaan asiakkaiden tarpeisiin. Muun muassa paloriskivalvontaa, rakennushankkeen aikaisia tarkastuksia ja yleisötapahtumien valvontaa on tehty riskiperusteisesti.

Valvonnan toteuma vuonna 2024 oli 1994 tarkastusta eli 95,5 %. Tavoitteen saavuttamisessa onnistuttiin resursseihin nähden hyvin. Henkilöstövajauksen vuoksi kaikkia tavoitteita ei korjaustoimenpiteistä huolimatta saavutettu.

Rakennushankkeen aikaisia tarkastuksia pystyttiin tekemään tarpeen mukaisesti rakennuksen käyttöönottovaiheessa. Nykyresursseilla ei ole pystytty toteuttamaan kerros- tai rivitalojen määräaikaista valvontaa, mutta riskiperusteisesti voidaan asuinrakasuinrakennuksiin tehdä ylimääräisiä valvontakäyntejä.

Pientalojen paloturvallisuuden itsearviointilomakkeita lähetettiin 5 765 kpl ja lomakkeiden palautusprosentti oli 85 %, joka oli alhaisempi kuin aiempina vuosina. Havaitut puutteet ja vastaamatta jättäneet kohteet käytiin läpi, mutta näihin kohteisiin ei kyetty kohdistamaan valvontatoimenpiteitä.

Paloriski-ilmoituksia saatiin vuonna 221 kappaletta, joka on noin neljäsosa enemmän kuin vuonna 2023. Paloriskiasunnoista 74 % kohdennettiin toimenpiteitä. Käytännön tarkastuksia suoritettiin 146 kappaletta, mikä oli lähes kaksinkertainen määrä suhteessa vuoden 2023 määrään.

Päivystävän palotarkastajan puhelinneuvontana pystyttiin ongelmatilanteissa tukemaan ja ohjaamaan alueen asukkaita, yhteistyötahoja ja taloyhtiöitä.

Valvontatoiminnassa on hyödynnetty palontutkinnasta saatavia tietoja valvontatyötä tekevien koulutuksissa.

Valvontatoiminnassa tunnistettuja kehittämistarpeita ovat onnettomuuskehityksen seurannasta saatavien tietojen hyödyntäminen, valvontatoimintaan liittyvän koulutuksen suunnitelmallisuuden kehittäminen ja asuinrakennusten valvonnan kehittäminen. Lisäksi tarpeena on seurata valvontakohdemäärien kehitystä ja varmistaa valvontaan riittävä ja osaava henkilöstöresurssi. Poistumisturvallisuusselvitysten käsittelyprosessia tulee kehittää.

Pelastuslaitos nostaa esiin, että erityisesti laadun ja vaikuttavuuden vertailu on haastavaa, kun niistä ei ole käytettävissä selkeää vertailukelpoista tietoa.

Muu tieto

Aluehallintoviraston PRONTO-tilastojen (taulukko 4) suunniteltujen tarkastusten määrä on noussut edellisestä vuodesta. Kokonaisuudessaan toteutuneiden tarkastusten määrä suhteessa edellisten vuosien keskiarvoon on noussut. Alueella ei tehdä tarkastuksia asuin- ja vapaa-ajanrakennuksiin.

Taulukko 4: Kooste palotarkastuksista Länsi-Uudellamaalla vuonna 2024.⁶

Palotarkastukset Länsi-Uudellamaalla vuonna 2024		Edellinen vuosi
Valvottavia A1-A6 kohteita alueella yhteensä	5455	5474
Suunnitellut määräaikaiset A1-A6 kohteiden tarkastukset (*suunniteltu määrä edellisvuodesta %)	1941 kpl (*+ 16 %)	1670 kpl
Keskimääräinen suunniteltu tarkastusväli A1-A6 kohteissa	2,8 vuotta	3,3 vuotta
Toteutuneet määräaikaiset A1-A6 tarkastukset suhteessa suunniteltuihin (*lukumäärä)	100 % (*1943 kpl)	101 % (*1691 kpl)
A1 Ympäri vuorokautisessa käytössä olevat kohteet (*lukumäärä)	100 % (*350 kpl)	103 % (*358 kpl)
A2 Opetusrakennukset ja päiväkodit (*lukumäärä)	100 % (*294 kpl)	100 % (*259 kpl)
A3 Kokoontumis- ja liiketilat (*lukumäärä)	100 % (*513 kpl)	100 % (*314 kpl)
A4 Teollisuus- ja varastorakennukset (*lukumäärä)	100 % (*471 kpl)	100 % (*417 kpl)
A5 Maatalousrakennukset (*lukumäärä)	100 % (*106 kpl)	104 % (*137 kpl)
A6 Muut rakennukset ja kohteet (*lukumäärä)	100 % (*209 kpl)	101 % (*206 kpl)
Toteutuneet määräaikaiset A1-A6 tarkastukset suhteessa vuosien 2021-2023 keskiarvoon	+ 9 %	-
Palotarkastuksia yhteensä / 1000 asukasta (*valtakunnallinen keskiarvo)	5 kpl (*7 kpl)	5 kpl (*7 kpl)
Asuin- ja vapaa-ajan asuinrakennusten palotarkastukset yhteensä	0 kpl	0 kpl
Asuin- ja vapaa-ajan asuinrakennusten palotarkastukset yhteensä / 10 000 asukasta (*valtakunnallinen keskiarvo)	0 kpl (*10,1)	0 kpl (*13,7)

Aluehallintovirastojen teemavalvonta pelastuslaitosten valvontatehtävästä

Vuoden 2024 teemavalvonnan johtopäätösten mukaan pelastuslaitoksella oli viidessä eri asiakokonaisuudessa tarve kehittää asiaa tai parantaa asian todennettavuutta. Yksi asiakokonaisuus ei ollut kunnossa ja vaatii pelastuslaitokselta toimenpiteitä asian korjaamiseksi. Tämä oli valvonnan riskiperusteisten suunnitteluperusteiden näkyväksi tekeminen palvelutasopäätökseen. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen palvelutasopäätös ei vastaa siitä annettua asetusta. Palvelutasopäätöksestä puuttuu muun muassa riskien edellyttämät mitoitusperiaatteet. Palvelutasopäätöksessä tehdyt päätökset eivät myöskään tuo esiin valvontaa mitoittavia seikkoja, esimerkiksi onnettomuuksien ehkäisyn resursseista ei ole päätetty. Palvelutasopäätös ei näin ollen anna tarvittavia perusteita valvontasuunnitelman laadintaan.

⁶ Pelastustoimen toimenpidetilasto PRONTO. Tiedot haettu 25.6.2025.

Kehittämistä vaativia kohtia olivat muun asiakirjaohjauksen näkyväksi tekeminen valvontasuunnitelmaan, onnettomuuskehityksen seurannan huomiointi, valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi, valvontatoimenpiteiden, -suoritteiden ja resurssien määrittely sekä valvontatyö häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

Pelastuslaitoksen valvontasuunnitelmat 2024 ja 2025

Vuoden 2024 valvontasuunnitelman mukaan määräaikaista valvontaa oli tavoitteena tehdä 2276. Tämä luku poikkeaa PRONTO-seurannan sekä selvityksen luvuista. Vuoden 2025 valvontasuunnitelma ei sisällä tietoja vuoden 2024 valvontasuunnitelman toteutumisen arvioinnista.

Pelastuslaitos on päivittänyt onnettomuuksien ehkäisyn suunnitelmaa (sisältää valvontasuunnitelman) muun muassa vuoden 2024 teemavalvonnan huomioiden perusteella, mutta kehittämistä vaativia kohtia on edelleen. Toimenpiteitä vaativa kohta edellyttää muutoksien tekemistä seuraavaan palvelutasopäätökseen. Kehittämistä vaatii edelleen esimerkiksi valvontatyön suunnittelu häiriötilanteiden ja poikkeusolojen varalle.

Aluehallintoviraston arviointi koskien vuotta 2023

Vuotta 2023 koskevassa aluehallintoviraston arvioinnissa on todettu, että tilastojen perusteella alue on päässyt määrällisesti valvonnan tavoitteisiin vuonna 2023, mutta selvityksessä esitetyt luvut ja toteuma eroavat PRONTO:n luvuista. Alueen tulee valvontatoiminnassa kiinnittää huomiota edelleen jälkivalvonnan huolelliseen tekemiseen.

Aluehallintoviraston valvontakäynnin huomiot

Valvontakäynnillä 2024 on tuotu esiin, että valvontatoiminnan osalta tavoitteet näyttäisivät vuodelta 2024 toteutuvan. Jälkivalvonnan tilastointia tulee PRONTO:n osalta korjata siten, että jatkossa sieltä haettu tilasto sisältää kaiken jälkivalvonnan riippumatta siitä, millä tapaa valvonta on toteutettu.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Asiakirjoista ei selviä taloyhtiöihin (kerrostalot, rivitalot) kohdistuvat valvontatoimenpiteet.

PRONTO-seurannan ja valvontasuunnitelman luvut poikkeavat toisistaan, vuoden 2025 valvontasuunnitelma ei sisällä kauden 2024 valvontasuunnitelman toteutumisen arviointia. Tarkkaa arviota tavoitteiden täyttymisestä ja palveluiden saatavuudesta ei voida annetuilla tiedoilla tehdä.

Kehittämistarpeena on tunnistettu valvontatyön suunnittelun kehittäminen ja riittävien resurssien varmistaminen. Pelastuslaitos ei ole pystynyt tuottamaan valvontatehtävään liittyviä palveluita muun muassa taloyhtiöiden osalta. Myös onnettomuuksien ehkäisyn palveluiden toteuttaminen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa tulee suunnitella tarkemmin, jotta pelastustoimen onnettomuuksien ehkäisytoiminnan riittävää palvelutasoa voidaan ylläpitää.

1.6.2 Kemikaalilainsäädännön mukaiset valvontatehtävät

Pelastusviranomaisen valvoo kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia. Toiminnanharjoittajan on tehtävä ilmoitus vaarallisen kemikaalin vähäisestä teollisesta käsittelystä ja varastoinnista pelastusviranomaiselle.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Alueen selvityksen mukaan palvelutarpeen muutos on koskenut säädösmuutosta laissa vaarallisten aineiden kuljetuksesta. Uutena velvollisuutena toiminnanharjoittajille on tullut velvoite laatia sisäinen pelastussuunnitelma tilapäisen säilytyksen paikkoihin. Traficom hyväksyy sisäiset pelastussuunnitelmat, mutta prosessiin kuuluu lausunnon pyytäminen paikalliselta pelastuslaitokselta. Tähän muutokseen varauduttiin ohjeistamalla Traficomin lausuntopyyntöjen ohjaus pelastustoiminnan yksikköön sekä varaamalla aikaa koulutuksiin osallistumiseen. Muutoin palvelutarpeessa ei ollut muutoksia.

Pelastusviranomaiselle säädetyt valvontatehtävät on kyetty hoitamaan tarpeen mukaisesti. Valvonta-asetuksessa määriteltyyn kemikaali-ilmoitusten yhden kuukauden käsittelyaikaan pystyttiin vastaamaan. Kaikki ilotulitteiden myyntipisteet tarkastettiin. Saapuneisiin lausuntopyyntöihin kyettiin vastaamaan.

Alue tuo esiin, että kumppanuusverkoston kemikaalivalvonnan asiantuntijaverkostossa tehtiin aktiivista yhteistyötä valtakunnallisten palvelujen yhtenäistämiseksi. Verkosto teki myös aktiivista yhteistyötä Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (TUKES) ja ympäristöviranomaisten kanssa.

Henkilöstön osaamista on kehitetty muun muassa valtakunnallisella ja sisäisellä koulutuksella.

Kehittämistarpeena on tunnistettu vetyjakeluasemien tulo, johon on varauduttu laatimalla ohjeistus pelastusviranomaisen kemikaali-ilmoituksen käsittelyssä huomioitavista asioista sekä päätösmalli. Lisäksi jakeluasemiin liittyvät säädökset ovat muuttumassa tulevaisuudessa, ja muutoksiin tulee varautua valvonnassa ja tämä luo uuden osaamistarpeen. Alueelle on tulossa myös vihreään siirtymään liittyvää rakentamista, joka lisää sekä onnettomuuksien ehkäisyn sekä pelastustoiminnan palveluiden ja uudenlaisen suorituskyvyn tarvetta.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Alue on pystynyt vastaamaan kemikaalilainsäädännön mukaisiin asiakaslähtöisiin tarpeisiin määräaikojen puitteissa, ja tehtävän suorittamiseen on ollut riittävät resurssit. Alue seuraa palveluntarpeessa tapahtuvia muutoksia, ja pyrkii kehittämään henkilöstön osaamista. Näkyvissä olevaan palvelutarpeen lisääntymiseen liittyen ei ole tuotu esiin erityisiä tarkempia kehittämistarpeita.

1.6.3 Valmiustarkastukset

Pelastusviranomaiset voivat tehdä tarkastuksia, joilla valvotaan pelastuslain mukaisia järjestelyjä suuronnettomuuksiin ja poikkeusoloihin varautumiseksi.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Alue ei ole toistaiseksi tunnistanut tarvetta valmiustarkastuksiin liittyen. Selvityksen mukaan asia päivitetään osaksi palvelutasopäätöstä, jos toimenpiteisiin ryhdytään laajamittaisesti.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Alue ei ole tuonut selvityksessään esille riittävästi tietoa valmiustarkastusten tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeista. Tästä syystä arviointia ei voida tehdä.

Aluehallintoviraston arvio onnettomuuksien ehkäisyn palveluihin kuuluvien pelastustoimen tehtävien tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta:

Aluehallintoviraston arvion mukaan alue on pystynyt vastaamaan pääosin onnettomuuksien ehkäisyn asiakastarpeisiin.

Ohjauksen ja neuvonnan palveluiden saatavuus on ollut hyvä ja alue pyrkii reagoimaan tarpeissa tapahtuviin muutoksiin.

Turvallisuusviestinnässä on ollut vuonna 2024 resurssihaasteita, mutta alue on päässyt asettamiinsa tavoitteisiin, vaikka tilaisuuksien ja osallistujien määrissä on ollut pientä laskua.

Alue on palontutkinnan osalta aktiivinen toimija, joka kykenee tuottamaan tutkittua tietoa alueen tulipaloista onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja pelastustoiminnan kehittämiseksi. Alue on resursoinut palontutkintaan useita alueita enemmän, joskin resurssit ovat vielä marginaalisia ja tutkintaa tehdään oman toimen ohella. Alue selvittää päätoimisen palontutkinnan tehtävän perustamista. Aluehallintovirasto pitää tätä kannatettavana kehittämistoimenpiteenä.

Yhteistyö onnettomuuksien ehkäisemiseksi on pääosin tarvetta vastaavalla tasolla, ja keskeiset toimijat on tunnistettu. Onnettomuuskehityksen seuranta tehdään, mutta sen systemaattinen kehittäminen edellyttää lisäresursseja.

Valvontatoiminnan toteutumisesta ei voida tehdä kattavaa arviota, sillä raportoidut tiedot ovat osin ristiriitaisia ja puutteellisia. Asiakirjoista ei selviä esimerkiksi taloyhtiöihin (kerrostalot, rivitalot) kohdistuvat valvontatoimenpiteet. Tarkkaa arviota tavoitteiden täyttymisestä ja palveluiden saatavuudesta ei voida annetuilla tiedoilla tehdä. Valvontatyön suunnittelu ja resurssien varmistaminen ovat keskeisiä kehittämistarpeita. Häiriötilanteisiin varautumista tulee tarkentaa.

Alue on pystynyt vastaamaan kemikaalilainsäädännön mukaisiin asiakaslähtöisiin tarpeisiin, ja tehtävän suorittamiseen on ollut riittävät resurssit. Alue seuraa aktiivisesti palveluntarpeessa tapahtuvia muutoksia, ja pyrkii kehittämään henkilöstön osaamista.

Valmiustarkastuksia ei ole tehty vuonna 2024, eikä alue ole tunnistanut näihin liittyen erityisiä tarpeita.

2 Pelastustoiminnan palvelut

Pelastustoiminnalla tarkoitetaan kiireellisiä tehtäviä, joiden tarkoituksena on

- pelastaa ja suojata ihmisiä, omaisuutta ja ympäristöä onnettomuuden uhatessa tai sattuessaa
- rajoittaa onnettomuudesta aiheutuvia vahinkoja ja lieventää onnettomuuden seurauksia.

Pelastustoiminnassa tarvittavat toimenpiteet tulee voida suorittaa viivytyksettä ja tehokkaasti.

2.1 Onnettomuuskohteen tavoittamisen suorituskyky

Pelastustoiminnan toimintavalmius tulee olla toimintaympäristön riskeihin nähden riittävä. Pelastustoiminnan toimintavalmius muodostuu pelastusmuodostelmien toimintavalmiusajasta ja niiden suorituskyvystä. Kiireellisissä pelastustehtävissä onnistumiseen vaikuttaa se, kuinka nopeasti onnettomuuspaikalle saadaan tehtävällä tarvittava suorituskykyinen pelastusmuodostelma.

Vaatimukset toimintavalmiudelle

Pelastustoiminnan toimintavalmiuden suunnitteluohjeessa⁷ Suomi on jaettu 1 x 1 kilometrin kokoisiksi ruuduiksi. Ruudut on luokiteltu neljään riskiluokkaan (I–IV) sen perusteella, kuinka todennäköisiä pelastustoimen kiireelliset tehtävät ovat ruudun alueella. Kullekin riskiluokalle on asetettu enimmäisaika, jossa ruudut tulee tavoittaa. Vähimmäistavoitteena on, että kiireellisissä pelastustehtävissä ensimmäinen yksikkö saavuttaa riskiruudulle asetetun toimintavalmiusaikatavoitteen vähintään 50 %:ssa tehtävistä.

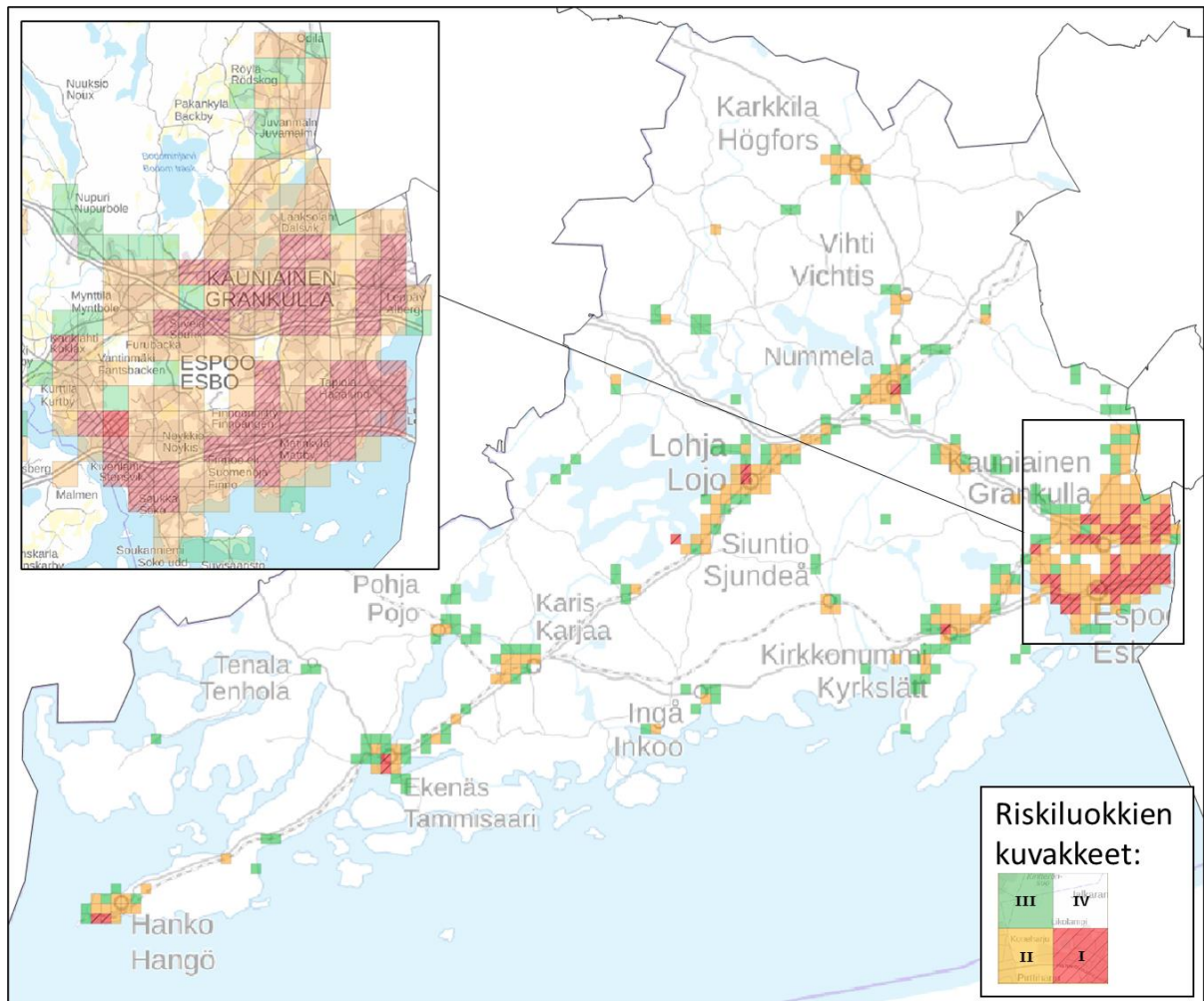
Taulukko 5 Toimintavalmiuden tavoiteajat.

Riski-luokka	1. yksikön toimintavalmiusaika	Pelastustoiminnan toimintavalmiusaika	Pelastusjoukkueen toimintavalmiusaika
I	6 min	11 min	20 min
II	10 min	14 min	30 min
III	20 min	22 min	40 min
IV	ei vaatimusta	ei vaatimusta	ei vaatimusta

⁷ Pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohje (SM 21/2012). Uusi Pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohje on tullut voimaan vuoden 2025 aikana. Arvioinnissa käytetään kuitenkin sitä ohjetta, joka oli arviointia koskevana vuonna voimassa.

Riskialuekartta

Hyvinvointialueen pelastustoimen palvelutasopäätöksessä on määritelty, että pelastustoiminnan perusvalmiuden palvelut tuotetaan alla olevan riskialuekartan mukaisesti. Länsi-Uudenmaan riskialuekartta on esitetty alla kuvassa 1. Kuvassa punainen vinorasteroitu ruutu on riskiluokan I ruutu, oranssi riskiluokan II ruutu ja vihreä riskiluokan III ruutu.

Kuva 1: Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen pelastustoimen riskiruudut vuonna 2024

2.1.1 Ensimmäinen yksikkö

Ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaika on aikaväli ensimmäisen pelastustoimen yksikön hälyttämisestä siihen, kun yksikkö on kohteessa. Ainoastaan kiireellisesti tapahtumapaikalle siirtyneet yksiköt huomioidaan.

Ensimmäisen yksikön toteutuneen toimintavalmiusajan mediaani (taulukko 6) alueella oli 7 minuuttia 9 sekuntia vuonna 2024⁸. Edellisten kolmen vuoden

⁸ Pelastustoimen toimenpidetilasto PRONTO. Tiedot haettu 5.2.2025.

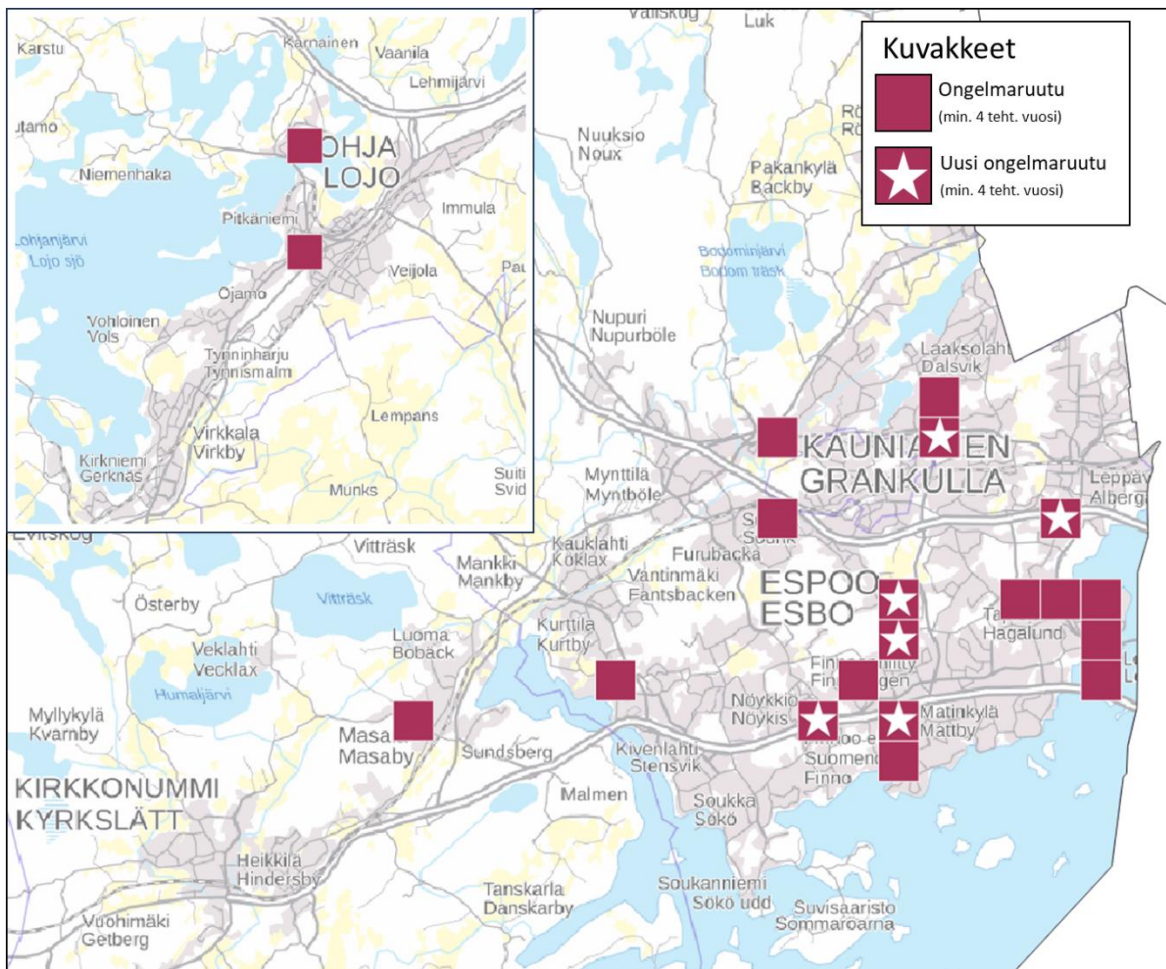
aikojen mediaanien keskiarvo oli 7 minuuttia 6 sekuntia, joten ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaika on pysynyt liki pitäen samalla tasolla.

Taulukko 6 Pelastustoiminnan toimintavalmiusajat Länsi-Uudellamaalla vuonna 2024.

Toimintavalmiusajat Länsi-Uudellamaalla vuonna 2024		2021–2023 keskiarvo	Koko maa 2024
1. yksikön TVA mediaani	07:09	07:06	07:30
Pelastustoiminnan TVA mediaani	10:24	11:01	11:22
Pelastusjoukkueen TVA mediaani	13:57	14:01	15:07

Vuonna 2024 koko alueella yhteensä toteutuneen toimintavalmiusajan lisäksi aluehallintovirasto on selvittänyt oman aineistonsa avulla ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaika riskiruuduittain. Sellaisia niin sanottuja ongelmaruutuja, joissa toimintavalmiuden toteutuminen on jäänyt tavoitteesta neljänä edellisenä kalenterivuonna (2021–2024), oli Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella 26 kappaletta (taulukko 7).

Näistä ongelmaruuduista 20 kappaletta oli sellaisia, joissa tarkastelujaksolla on ollut vähintään neljä tehtävää jokaisena tarkasteluvuonna. Tällaisia ongelmaruutuja tuli alueelle vuoden 2024 lopussa lisää yhteensä kuusi kappaletta Espoon Matinkylän, Leppävaaran ja Viherlaakson alueille. Ongelmaruudut on esitetty alla kuvassa 2 ja taulukossa 7.

Kuva 2: Ongelmaruudut, joissa kaikissa vähintään 4 tehtävää / vuosi. Vuoden 2024 lopussa tulleet uudet ongelmaruudut on merkitty tähtisymbolilla.

Taulukko 7: Kooste ensimmäisen yksikön ongelmaruuduista.

Riskiluokka	Ongelmaruutuja (kpl)	Ongelmaruudut, joissa min. 4 teht.
I	18	18
II	8	2
III	0	0
Yhteensä	26	20

2.1.2 Pelastustoiminta

Pelastustoiminnan toimintavalmiusaika on aikaväli ensimmäisen pelastustoimen yksikön hälyttämisestä siihen, kun vähintään neljän hengen vahvuinen pelastusryhmä aloittaa tehokkaan pelastustoiminnan. Ainoastaan kiireellisesti tapahtumapaikalle siirtyneet yksiköt huomioidaan.

Pelastustoiminnan toteutuneen toimintavalmiusajan mediaani alueella oli 10 minuuttia 24 sekuntia vuonna 2024⁹. Edellisten kolmen vuoden aikojen mediaanien keskiarvo oli 11 minuuttia 01 sekuntia, joten pelastustoiminnan toimintavalmiusaika oli vuonna 2024 hieman aiempia vuosia paremmalla tasolla.

2.1.3 Pelastusjoukkue

Pelastusjoukkue koostuu johtajasta ja vähintään kahdesta ja enintään viidestä pelastusryhmästä. Koska todellisen pelastusjoukkueen toimintavalmiusaikoja ei ole käytettävissä, laskennallisena pelastusjoukkueen toimintavalmiusaikana toimenpidetilasto PRONTO:ssa käytetään aikaväliä ensimmäisen pelastustoimen yksikön hälyttämisestä siihen, kun tapahtumapaikalle on saapunut vähintään yhdeksän pelastustoimen henkilöä. Ainoastaan kiireellisesti tapahtumapaikalle siirtyneet yksiköt huomioidaan.

Pelastusjoukkueen toteutuneen toimintavalmiusajan mediaani koko alueella oli 13 minuuttia 57 sekuntia vuonna 2024¹⁰. Edellisten kolmen vuoden aikojen mediaanien keskiarvo oli 14 minuuttia 1 sekuntia, joten pelastusjoukkueen toimintavalmiusaika on pysynyt liki pitäen samalla tasolla.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Selvityksen mukaan toiminta-alueen kehittymisen vuoksi riskiruutujen tavoitettavuus on heikentynyt edellisten vuosien aikana. Alue on ottanut vuoden vuonna 2024 käyttöön uudet paloasemat Espoon Matinkylässä ja Espoonlahdessa. Asemien arvioidaan vaikuttavan positiivisesti toimintavalmiusaikaongelmiin. Otaniemessä on käyttöön otettu vuoden 2025 alussa väliaikaispaloasema.

Talouden tasapainotus on vaikuttanut negatiivisesti onnettomuuskohteen tavoittamisaikaan.

Yleisesti alueen väestömäärän lisäys ja laajenevat asuinalueet lisäävät palvelutarvetta Espoon alueella lähitulevaisuudessa.

Selvityksessä Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen ensimmäisen yksikön toimintavalmiutta on verrattu Helsingin ja Keski-Uudenmaan pelastuslaitokseen. Tilanne on Helsingin kanssa likipitään sama, mutta Keski-Uudenmaan tilannetta parempi.

Muu tieto

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on antanut ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaikaan liittyvien puutteiden korjaamiseksi korjausmääräyksen

⁹ Pelastustoimen toimenpidetilasto PRONTO. Tiedot haettu 5.2.2025.

¹⁰ Pelastustoimen toimenpidetilasto PRONTO. Tiedot haettu 5.2.2025.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle huhtikuussa 2024.¹¹ Määräyksen mukaisesti ensimmäisen yksikön toimintavalmius tulee saattaa lain edellyttämälle tasolle vaiheittain vuoteen 2034 mennessä koko alueella. Vuotta 2024 koskeva tavoite oli, että alueella on vuoden 2024 jälkeen enintään 10 ongelmaruutua (min. 4 teht. / vuosi) ja ensimmäisen yksikön toimintavalmiuspuutteet Espoon Otaniemen alueella on korjattu. Asian jälkivalvonta on arviointihetkellä kesken.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on antanut A- ja B-kiireellisyysluokan tehtäville hälytettävästä muodostelmasta korjausmääräyksen Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle kesäkuussa 2025.¹² Määräyksen mukaisesti A- ja B-kiireellisyysluokan tehtäville tulee hälyttää aina ensimmäisessä hälytysvasteessa vähintään pelastusryhmän kokoinen muodostelma.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Alueen toimintavalmiuteen kohdistuvat vaatimukset ovat kasvaneet trendinomaisesti edellisten vuosien aikana ja kehityssuunnan on ennakoitu jatkuvan myös tulevaisuudessa. Pelastustoiminnan valmiuteen ja onnettomuuskohteen tavoittamiseen liittyvät palvelutarpeiden ennakoidaan kasvavan edelleen. Lisääntyvä palvelutarve ja olemassa olevat toimintavalmiuteen liittyvät puutteet aiheuttavat tilanteen, jota voidaan pitää huolestuttavana. Pelastustoimen toimintavalmiutta tulee parantaa aluekehityksen rinnalla.

Helsingin ja Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen kanssa tehtävää yhteistyötä ensimmäisen yksikön toimintavalmiuden osalta tulisi tiivistää, jotta pelastuslaitosten raja-alueilla olevat onnettomuudet tavoitetaan riittävän nopeasti ja luotettavasti.

2.2 Tulipalojen edellyttämä suorituskyky

Tulipaloihin liittyvällä suorituskyvyllä vastataan rakennuspaloihin, maastopaloihin ja muihin tulipaloihin.

Rakennuspalot voivat edellyttää savusukellusvalmiutta. Savusukelluksella tarkoitetaan paineilmahengityslaitteiden ja asianmukaisten suojarusteiden avulla tehtävää sammutus- ja pelastustyötä, joka edellyttää tunkeutumista palavaan, savuiseen ja rajattuun sisätilaan tai työskentelyä palavan rakennuksen katolla.

Savusukellus edellyttää pelastajilta tehtävän vaatimaa koulutusta, säännöllistä vuosittaista osaamisen ylläpitävää harjoittelua sekä riittävää fyysistä kuntoa ja riittävää terveydentilaa. Palavan ja rajatun sisätilan sammuttamiseen käytetään myös muita menetelmiä kuin savusukeltamista.

¹¹ ESAVI/42163/2022.

¹² ESAVI/39736/2024.

2.2.1 Rakennuspalojen edellyttämä suorituskyky

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Palveluiden saatavuus pelastustoimen suorituskykyjen osalta toteutuu pääsääntöisesti koko toimintaympäristön alueella kattavasti. Pelastuslaitos on poikennut henkilöstöpulan vuoksi ajoittain päätoimisten palokuntien minimivahvuuksista, mikä on aiheuttanut yksittäisisissä rakennuspalotehtävissä tehokkaan pelastustoiminnan aloittamiseen viivettä.

Paloasemaverkkoa kehittämällä pyritään vastaamaan alueen rakennuspaloriskiin.

Täydentäviä sammutusmenetelmiä (PETS) on otettu käyttöön tarkoituksenmukaisen avunsaannin varmistamiseksi.

2.2.2 Maastopalojen edellyttämä suorituskyky

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Palvelutarve on arvioitu riskianalyysissä eikä se ole muuttunut edellisvuodesta. Suorituskyvyn keskeinen peruste on sammutusveden saanti, johon liittyvän suorituskyvyn riittävyttä ei selvityksessä arvioida. Selvityksessä kuitenkin todetaan, että sammutusvesisuunnitelma tulisi päivittää. Maastopalojen edellyttämän suorituskyvyn kehittämiseksi on käynnissä erillinen projekti.

2.2.3 Liikennevälinepalojen edellyttämä suorituskyky

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Alueella on laaja ja edelleen kehittyvä liikenneinfra, mikä lisää liikennevälinepalojen riskiä. Paloasemaverkon suunnittelussa pyritään huomioimaan riskikeskittymät. Liikennevälinepalojen suorituskyvyn saatavuus kattaa koko toiminta-alueen. Sähköautot, satamaliikenne ja Hyvinkää-Hanko sähkörata ovat aiheuttaneet uusia tarpeita, joihin pelastuslaitos pyrkii vastaamaan koulutuksella ja kalustohankinnoilla.

2.2.4 Muiden tulipalojen edellyttämä suorituskyky

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Pelastuslaitos on tunnistanut potentiaalisiksi uusiksi tulipaloriskeiksi sähkö-, hybridi ja kaasuaajoneuvot, aurinkovoimalat ja akkuvarastot. Näihin liittyvää suorituskykyä ei kuitenkaan ole erikseen mitoitettu tai järjestetty. Pelastuslaitos pyrkii vastaamaan uusiin riskeihin pelastustoimintaan liittyvällä koulutuksella, valvontatoiminnalla ja turvallisuusviestinnällä.

2.2.5 Sammutusveden saamiseen liittyvä suorituskyky

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Sammutusveden saamisen suorituskyky perustuu alueen riskianalyysiin. Riittävä sammutusvesi on saatu paikalle. Sammutusvesisuunnitelma on päivitetty kevään

2025 aikana¹³. Palvelua kehitetään investointisuunnitelman mukaisilla ajoneuvohankinnoilla ja osallistumalla kaavoitusvaiheessa aluesuunnitteluun.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Rakennuspaloissa onnettomuuskohteen tavoittamisajalla ja tilanteen alkuvaiheessa riittävän henkilöstön määrällä on olennainen merkitys tehokkaan ja viivytyksettömän pelastustoiminnan kannalta. Vaikka pelastuslaitoksen kokonaissuorituskyky rakennuspalojen sammuttamiseen olisi riittävällä tasolla, tehokkaan pelastustoiminnan aloittamisessa on puutteita. Tiedossa ei kuitenkaan ole rakennuspalojen sammuttamiseen liittyviä erityisiä puutteita.

Paloasemaverkon ja vaihtoehtoisten sammutusmenetelmien kehittämistä voidaan pitää oikeasuuntaisina toimenpiteitä olemassa olevan suorituskyvyn parantamiseksi. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen tulisi kuitenkin selvittää myös muut mahdolliset vaihtoehdot, joilla rakennuspalojen edellyttämä suorituskyky voidaan parantaa, mahdollisesti myös viereisten alueiden pelastuslaitosten kanssa tehtävän yhteistyön kautta.

Annetun selvityksen perusteella ei maastopaloihin tai muihin tulipaloihin liittyvän suorituskyvyn riittävyttä pystytä arvioimaan. Tiedossa ei kuitenkaan ole suorituskykyyn liittyviä erityisiä puutteita. Suunniteltuja kehittämistoimenpiteitä voidaan pitää oikeasuuntaisina.

Annetun selvityksen perusteella liikennevälinepalojen edellyttämä suorituskyky on riittävällä tasolla. Suunniteltuja kehittämistoimenpiteitä voidaan pitää oikeasuuntaisina.

Sammutusveden riittävyys on pyritty varmistamaan sammutusvesisuunnitelmaa noudattamalla. Suunnitelma on päivitettävänä. Tiedossa ei ole suorituskykyyn liittyviä erityisiä puutteita. Suunniteltuja kehittämistoimenpiteitä voidaan pitää oikeasuuntaisina.

2.3 CBRNE-onnettomuuksien pelastustoiminnan suorituskyky

CBRNE-onnettomuuksilla tarkoitetaan onnettomuuksia, joissa on osallisena kemiallisia aineita (C), biologisia taudinaiheuttajia (B), radioaktiivisia aineita (R), ydinenergiaa (N) tai räjähteitä (E).

Kemikaalionnettomuuksien torjuntaa tehdään tarvittaessa kemikaalisukelluksella, jolla tarkoitetaan välittömän vaaran alueella tehtäviä tiedustelu-, pelastus-, torjunta- tai muita vastaavia tehtäviä, jotka edellyttävät paineilmahengityslaitteen ja soveltuvan kemikaalisuojapuvun käyttöä. Kemikaalisukellus edellyttää pelastajilta tehtävän vaatimaa koulutusta, säännöllistä vuosittaista osaamisen ylläpitävää harjoittelua sekä riittävää fyysistä kuntoa ja riittävää terveydentilaa.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

CBRNE-onnettomuuksiin liittyvän suorituskyvyn mitoitusperusteita ei ole esitetty. Keskeisiksi riskikeskittymisiksi on tunnistettu alueen suuronnettomuusvaaralliset

¹³ Pelastuslaitoksen kommentit. 16.6.2025.

kemikaali- ja räjähdekohteet. Pelastuslaitoksella päätoimisilla palokunnilla on kemikaalisukellusvalmius ja yksi tukitoimintoihin kykenevä sopimuspalokunta.

Muu tieto

Ulkoisia pelastussuunnitelmia koskevassa valvonnassa aluehallintovirasto on todennut puutteita suuronnettomuusharjoitusten suunnittelussa, toteutuksessa ja raportoinnissa.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Annetun selvityksen perusteella ei CBRNE-onnettomuuksiin liittyvää suorituskyyvyn riittävyttä pystytä arvioimaan. Pelastuslaitoksen tulisi luoda CBRNE-onnettomuuksiin liittyvälle suorituskyyvylle mitoitusperusteet ja kuvata mitä muuta vaatimuksia suorituskyyvylle on kemikaalisukellusvalmiuden lisäksi.

Ulkoisten pelastussuunnitelmien valvonnassa esiin tulleiden puutteiden lisäksi tiedossa ei ole muita suorituskyyvyn liittyviä erityisiä puutteita. Suunniteltuja saastuneiden henkilöiden ja varusteiden puhdistamiseen liittyviä kehittämistoimenpiteitä voidaan pitää oikeasuuntaisina, mutta riittämättöminä alueen riskeihin ja suuronnettomuusharjoituksissa todettuun suorituskyyvyn verrattuna.

2.4 Vesipelastamisen suorituskyyky

Vesipelastamista on venekaluston avulla tehtävä pelastustoiminta ja pintapelastus sekä vesisukellus. Pintapelastus tarkoittaa veden pinnalta tai välittömästi pinnan alta ilman vesisukelluslaitetta tehtävää ihmisen, eläimen tai omaisuuden pelastamista ja vahingon torjuntaa. Vesisukellus tarkoittaa vesisukelluslaitetta ja -varustusta edellyttävää ihmisen tai omaisuuden pelastamista ja ympäristövahingon torjuntaa.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Pintapelastus- ja vesisukellusvalmiutta ylläpidetään pelastuslaitoksen vuosittain päivitettävän vesipelastusohjeen mukaisesti. Vesisukellusvalmius pyritään ylläpitämään pelastuslaitoksen kaikilla päivystysalueilla. Palvelutarpeen ennakoidaan hieman kasvavan lähitulevaisuudessa väestömäärän ja -rakenteen muutosten myötä.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Annetun selvityksen perusteella vesipelastamisen suorituskyyky on pintapelastamisen ja vesisukeltamisen osalta riittävällä tasolla.

Venekaluston avulla tehtävän muun pelastustoiminnan edellyttämää suorituskyykyä ei voida annettujen tietojen perusteella arvioida.

Annetun selvityksen perusteella ei venekaluston avulla tehtävän pelastustoiminnan suorituskyyvyn riittävyttä pystytä arvioimaan. Tiedossa ei kuitenkaan ole suorituskyyvyn liittyviä erityisiä puutteita.

Suunniteltuja kehittämistoimenpiteitä voidaan pitää oikeasuuntaisina.

2.5 Ympäristövahinkojen pelastustoiminnan suorituskyky

Ympäristövahinkojen pelastustoiminnalla tarkoitetaan öljy- ja kemikaalivahinkojen pelastustoimintaa.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen riskinarvion edellyttämä torjuntataso on aluehallintoviraston käyttämällä asteikolla tasolla B. Tasoa ei saavuteta, merkittävimmät puutteet ovat terveys- ja turvallisuussuunnittelussa ja lainsäädäntöperustan ja ohjeiden mukaisuudessa.

Kalustoresurssit ja henkilöstövalmius on selvityksen mukaan tällä hetkellä riittävällä tasolla.

Selvityksessä tuodaan kattavasti esille kehittämistoimenpiteitä.

Muu tieto

Aluehallintovirastot toteuttavat ympäristövahinkojen torjuntavalmiuden teemavalvonnan vuoden 2025 aikana. Teemavalvonta on arviota kirjoitettaessa kesken. Teemavalvonta on tehty ensimmäisen kerran vuonna 2022 ja pelastuslaitosten on tullut kehittää toimintaansa kehitymissuunnitelmiin perustuen.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Alueen riskien edellyttämä ympäristövahinkojen torjuntataso on B. Alueeseen kohdistuu alusöljy- ja aluskemikaalivahinkojen riski, joten alueen tulisi pyrkiä torjuntavalmiudessa C-tasolle. Vuonna 2022 alue ei saavuttanut B-torjuntatasoa.

Alueella on tunnistettuja kehittämiskohteita ympäristövahinkojen pelastustoiminnan suorituskyvyn saattamiseksi vaaditulle torjuntatasolle. Esitettyjä kehittämistoimenpiteitä voidaan pitää oikeansuuntaisina.

Annetun selvityksen perusteella ympäristövahinkojen edellyttämää pelastustoiminnan suorituskyvyn riittävyyttä ei pystytä arvioimaan. Tiedossa ei kuitenkaan ole suorituskykyyn liittyviä erityisiä puutteita.

2.6 Korkealta tai alhaalta pelastamisen suorituskyky

Korkealta tai alhaalta pelastaminen sisältää ajoneuvokalustolla ja köysipelastamisella tehtävät korkealta tai alhaalta pelastamisen toimenpiteet ja työskentelyn alueella, jossa on putoamisvaara. Putoamisvaarallisella alueella työskentely voi olla henkisesti ja fyysisesti vaativaa työtä, jonka turvallinen suorittaminen asettaa tekijälle terveydentilaan, toimintakykyyn, koulutukseen ja harjoitteluun liittyviä erityisvaatimuksia.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Korkealta ja alhaalta pelastamisen suorituskyky perustuu putoamisvaarallisella alueella työskentely pelastustoimessa -ohjeessa määriteltyihin työskentelytasoihin. Tarvittava suorituskyky on määritelty riskianalyyseissä ja sitä on tarkennettu pelastuslaitoksen PVAT-ohjeessa. Putoamisvaarallisella alueella työskentely on keskitetty päätoimisen henkilöstön tehtäviksi.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Annetun selvityksen perusteella korkealta ja alhaalta pelastamisen edellyttämä suorituskky on riittävällä tasolla.

2.7 Liikenneonnettomuuksien pelastustoiminnan suorituskky

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Liikennepelastamisen riskikohdat pyritty tunnistamaan. Riskikohdat on otettu huomioon uusien paloasemien sijaintia suunniteltaessa. Liikennepelastamisen edellyttämää erityistä kalustollista ja osaamisen suorituskkyä on sijoitettu näiden riskikohtien lähellä sijaitseville paloasemille.

Muu tieto

Aluehallintoviraston on antanut Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle korjausmääräyksen, joka liittyy A- ja B-kiireellisyysluokan tehtävissä ensimmäisessä hälytysvasteessa hälytettävään muodostelmaan.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Annetun selvityksen perusteella liikenneonnettomuuksien edellyttämän pelastustoiminnan suorituskvyn riittävyttä ei pystytä arvioimaan. Tiedossa ei kuitenkaan ole suorituskkyyn liittyviä erityisiä kalustollisia puutteita.

Tieliikenneonnettomuuksissa tilanteen alkuvaiheessa riittävän ajoneuvokaluston sekä henkilöstön määrällä on tehokkaan ja viivytyksettömän pelastustoiminnan kannalta olennainen merkitys. Vaikka pelastuslaitoksen kokonaissuorituskky liikenneonnettomuuksien osalta olisi riittävällä tasolla, tehokkaan pelastustoiminnan aloittamisessa on puutteita.

2.8 Väestön varoittamisen suorituskky

Pelastuslaitos huolehtii alueellaan väestön varoittamisesta vaara- ja onnettomuustilanteissa ja varoittamiseen tarvittavasta hälytysjärjestelmästä.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Palvelutarpeessa tai toimintaympäristössä ei ole tapahtunut muutoksia vuoden 2024 aikana vaan palvelua on kehitetty kehittämissuunnitelman mukaisesti.

Kiinteiden väestöhälyttimien teoreettisella kuuluvuusalueella asuu 84 % maakunnan väestöstä. Tällä hetkellä Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen alueella ei ole käytössä muita täydentäviä keinoja.

Uudenmaan pelastuslaitoksiin verraten alue arvioi, että se on pystynyt kehittämään palvelua verraten hyvin. Palvelun tiimoilta on tiivistetty yhteistyötä muiden Uudenmaan pelastuslaitosten kanssa.

Väestöhälytinsjärjestelmän kehittämissuunnitelma on päivitetty vuosille 2024–2028. Palvelua on pystytty kehittämään suunnitelman mukaisesti.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Tiedossa ei ole väestön varoittamisen suorituskykyyn liittyviä erityisiä puutteita. Hyvinvointialueen selvityksessä esitettyjä kehittämistoimenpiteitä voidaan pitää oikeansuuntaisina. Tunnistetut kehittämiskohteet on saatettava riittävälle tasolle onnettomuustilanteiden tehokkaan, kattavan ja nopean toiminnan varmistamiseksi niin normaaliolojen onnettomuuksia kuin poikkeusolojen toimintaakin varten. Pelastuslaitoksen tulee lisäksi varmistaa, että erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden vaara-alueilla on väestön varoittamiseen tarvittava riittävä suorituskyky.

2.9 Muiden paikallisten riskien edellyttämät suorituskyvyt

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Paikallisten riskien edellyttämät suorituskyvyt on käsitelty aiemmissa luvuissa.

2.10 Pelastustoiminnan henkilöstövoimavarat

Pelastuslaitoksen on huolehdittava riittävästä pelastustoiminnan henkilöstövoimavaroista. Niitä tarkasteltaessa on huomioitava ainakin henkilöstövoimavarojen määrä, osaamisen ylläpito ja kehittäminen sekä henkilöstön fyysinen toimintakyky.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Uudet paloasemat Matinkylässä ja Espoonlahdessa on avattu vastaamaan alueen kasvaneeseen palvelutarpeeseen, mutta niiden myötä henkilöstömäärä ei kasvanut. Sen sijaan Otaniemen paloaseman avaaminen lisää henkilöstötarvetta.

Vuonna 2024 henkilöstömäärä jäi tavoitetasosta, mikä johtui osittain rahoituksen puutteesta ja vuoden 2023 yhteistoimintaneuvotteluiden jälkeen tehdyt henkilöstövähennykset. Pelastusyksiköiden minimivahvuutta ei saavutettu kaikissa vuoroissa pelastajien puutteen ja talousrajoitteiden vuoksi.

Rekrytointiongelmia olivat merkittäviä erityisesti pelastajien kohdalla: 14 avoimesta vakinaisesta virasta saatiin täytettyä vain kolme. Määräaikaisiin virkoihin ja sijaisuuksiin oli myös vaikea löytää sopivaa henkilöstöä. Henkilöstöstä kilpaillaan voimakkaasti, mikä vaikeuttaa rekrytointia ja heikentää saatavuutta.

Pelastuslaitoksella on käytössä voimassa oleva koulutussuunnitelma, jonka toteutumista seurataan osaamisenhallintajärjestelmän avulla. Pelastustoiminnan osaamisen ylläpito toteutui vuonna 2024 riittävällä tasolla. Harjoitusten suunnittelua ja toteutusta sekä sopimushenkilöstön osaamisenhallintaa tulee edelleen kehittää.

Fyysisen toimintakyvyn arvioinnit on toteutettu suunnitelman mukaisesti valtakunnallisia ohjeita noudattaen. Käytössä on FireFit-järjestelmä toimintakyvyn seurannassa.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen pelastustoimintaan osallistuvan henkilöstön voimavarat eivät vuonna 2024 täysin vastanneet tarvetta. Erityisesti pelastajien

rekrytointi oli haastavaa, mikä vaikeutti palveluiden tuottamista riittävällä tasolla.

Osaamisenhallinta on suunniteltua, mutta prosessissa on tunnistettuja kehittämistarpeita. Fyysisen toimintakyvyn seuranta toteutuu suunnitellusti valtakunnallisten ohjeiden mukaisesti.

Pelastuslaitoksen tulisi vahvistaa rekrytointikäytäntöjään, parantaa veto- ja pitovoimaa työnantajana, kehittää koulutuksen ja harjoittelun suunnittelua ja panostaa sopimushenkilöstön osaamisen ylläpitämiseen.

2.11 Pelastustoiminnan kalustovoimavarat

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Ajoneuvo- ja venekaluston iästä, määrästä, käyttöasteesta on jouduttu tinkimään vaikean taloustilanteen vuoksi. Palvelutasopäätökseen kirjattuna kehittämistoimenpiteenä on mainittu kaluston, järjestelmien ja laitteiden elinkaarisuunnittelun kehittäminen. Kehittämistarpeina mainitaan uusien paloasemien edellyttämän kaluston hankinta, ympäristövahingontorjunnan kaluston kehittäminen sekä sopimuspalokuntien kaluston kehittäminen tarvetta vastaavaksi.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Selvityksen perusteella ei käy ilmi, onko pelastustoiminnan kalusto vastannut suorituskysyvaatimuksiin ja onko kalustoa hankittu investointisuunnitelmien mukaisesti. Joka tapauksessa korjausvelka on kasvamassa ja on todennäköistä, että sillä on vaikutusta palvelutuotannon onnistumiseen tulevaisuudessa.

2.12 Paloasemat ja muut kiinteistöt

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Alueen paloasemaverkosto koostuu vakinaisista, sopimuspalokuntien ja sivustoimisten paloasemista sekä yhdestä tehdaspalokunnasta. Espoonlahteen ja Matinkylään on avattu uudet paloasemat. Otaniemen uusi paloasema aloittaa toimintansa väliaikaistiloissa vuonna 2025 ja uusi asema valmistuu suunnitelmien mukaan vuonna 2027.

Pelastuslaitos on selvittänyt toimintavalmiuden kannalta haastavia alueita. Haasteellisia alueita on tunnistettu Otaniemen ja Etelä-Espoon alueiden lisäksi myös Vihdin kirkonkylällä, Kirkkonummella, Siuntiossa yksittäisiä vaikeammin tavoitettavia riskiruutuja Pohjois-Espoon alueella, Tuomarila-Suvela-alueella sekä Lohjalla. Veikkolaan, Masalaan ja Siuntioon on suunnitteilla uudet paloasemat toteutettavaksi vuosina 2026–2035.

Paloasemaverkoston kehittämisellä alue pyrkii varmistamaan nopean ja tarkoituksenmukaisen avun sekä täyttämään toimintavalmiusaikoihin liittyvät toimintavalmiusohjeen vaatimukset. Toimintavalmiuden varmistamiseksi pelastuslaitos voi tarvittaessa perustaa paloasemia, missä toimii aluksi kärkiyksikkö pelastusyksikön sijaan.

Paloasemien kuntoa on seurattu ja ylläpidetty säännöllisesti yhteistyössä omistajien kanssa. Alueen selvityksen mukaan olemassa olevaa

paloasemaverkostoa on tarpeen edelleen kehittää muun muassa tilojen suojaamisen, kulunvalvonnan, lukitusten sekä valvonnan ja varavoiman osalta.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Alueen selvityksen mukaan toimintavalmiudessa havaittuihin merkittävimpiin puutteisiin vastataan uusien paloasemien rakentamisella. Oikein sijoitettuna ja suunniteltuna uusien paloasemien voidaan arvioida korjaavan toimintavalmiuspuutteita. Suunnitelmissa tulee kuitenkin varautua mahdollisiin rakennushankkeiden viivästymisiin vaihtoehtoisilla suunnitelmilla. Olemassa olevan rakennuskannan osalta hyvinvointialueen parannustoimenpiteet kiinteistöjen suojausten ja valvonnan osalta ovat oikeansuuntaisia ja toimenpiteitä tulee edistää. Merkittävimmät paloasemahankkeet on huomioitu ja perusteltu investointisuunnitelmissa.

2.13 Pelastustoiminnan johtaminen

Pelastustoimintaa johtaa pelastusviranomainen, ja pelastustoimen muodostelmalla on aina johtaja. Yhteistoimintatilanteissa, joissa pelastustoimintaan osallistuu useampi viranomainen, pelastusviranomainen toimii yleisjohtajana. Pelastustoiminnan johtamisesta laaditaan tarvittavat suunnitelmat, joissa määritellään riskien ja uhkien edellyttämät johtamisjärjestelyt eri laajuisissa ja myös pitkäkestoisissa tilanteissa.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Pelastustoiminnan johtamisjärjestelmä koostuu ryhmänjohtajista, päivystysalueiden päivystävistä palomestareista, päivystävästä päälliköstä, tilannekeskuksesta ja pelastustoiminnan johtokeskuksesta.

Raaseporin alueen päivystävä palomestari on ollut resurssipulasta takia ajoittain pois vahvuudesta.

Palvelutasopäätökseen kirjattuna tarpeena on kehittää pelastuslaitoksen muodostama tilannekuvatuote palvelutasopäätöskauden aikana. Tarve on myös kansalliselle ratkaisulle johtamisen varaviestijärjestelmäksi.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Selvityksen perusteella ei pelastustoiminnan johtamisen suorituskyvyn riittävyttä voida arvioida. Päivystävän palomestarin valmiudessa on ollut ajoittain puutteita. Muita erityisiä puutteita ei ole tiedossa.

Kehittämistarpeena on järjestää jatkossa pelastustoiminnan johtamisen suorituskyky siten, että se vastaa sisäministeriön valtakunnallisia ohjeita ja ottaa huomioon yhteistyöalueella sovitut johtamiskäytännöt sekä pelastustoiminnassa tarvittavan kansallisen ja kansainvälisen avun järjestämisen.

2.14 Hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa hoitamien pelastustoimintaan kuuluvien tehtävien asianmukaisuuden valvonta

Hyvinvointialue voi tuottaa järjestämisvastuulleen kuuluvat palvelut itse, yhteistoiminnassa muiden hyvinvointialueiden kanssa tai hankkia ne sopimukseen perustuen muilta palvelujen tuottajilta. Vaikka hyvinvointialue

hankkii palveluja muulta palvelujen tuottajalta, sillä säilyy järjestämisvastuu ja vastuu palvelujen asianmukaisen hoitamisen valvonnasta.

Alueella ei ole edellä kuvattua asianmukaisuuden valvonnan tehtävää.

2.15 Pelastusviranomaisen antama virka-apu

Pelastusviranomainen voi antaa toimialaansa soveltuvaa virka-apua valtion, hyvinvointialueen tai kunnan viranomaisen ja laitoksen laissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Alue tuo selvityksessään esille, että valtion ja kunnan viranomaiset, laitokset ja liikelaitokset ovat velvollisia osallistumaan pelastuslaitoksen johdolla pelastustoiminnan suunnitteluun ja antamaan pyynnöstä virka-apua pelastuslain nojalla. Lisäksi pelastusviranomainen voi pelastuslain mukaisesti antaa toimialaansa soveltuvaa virka-apua. Näistä lainmukaisista tilanteista on sovittu yhteistyömuistioissa tai -sopimuksissa. Pelastuslaitos antaa virka-apua tarvittaessa ja toisen viranomaisen pyynnöstä. Alueella kehitetään virka-avun osana viranomaisyhteistyötä.

Alue nostaa esille hyvinvointialueiden väliset erot virka-avun laskutuskäytännöissä.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Virka-avun antaminen toteutuu alueella tarvetta vastaavasti. Tiedossa ei ole erityisiä puutteita tai kehittämistarpeita. Valtakunnalliset käytännöt laskuttamisessa eivät ole yhtenäisiä.

2.16 Kansainvälisen avun antamisen ja vastaanottamisen suorituskky

Pelastustoimi osallistuu pelastustoimeen kuuluvan ulkomaille annettavan avun ja pelastustoimeen kuuluvan kansainvälisen avun vastaanottamisen edellyttämään valmiuden ylläpitoon.

2.16.1 Kansainvälisen avun antamisen suorituskky

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Alueen selvityksen mukaan pelastuslaitos kouluttaa henkilöstöä kansainvälisten koulutusten kautta. Henkilöstöä tuetaan osallistumaan kansainvälisiin koulutuksiin ja asiantuntijavaihtoihin. Koulutuksiin ja kansainvälisiin asiantuntijavaihtoihin osallistuminen on suunniteltua ja tavoitteellista. Pelastuslaitos rakentaa yhteistä suorituskkyä Uudenmaan pelastuslaitosten kanssa vaativien tilanteiden varalle.

Vuonna 2024 on tehty tarvittavaa yhteistyötä muiden naapuripelastuslaitosten kanssa kansainvälisen avun vastaanottamisen velvoitteiden hoitamiseksi ja riittävän suorituskyvyn rakentamiseksi. Avun vastaanottamiseen tarkoitettu HNS-ohje on tehty yhteistoiminnassa HIKLU-pelastuslaitosten kanssa.

Toiminnan resursoinnissa ei ole tapahtunut muutoksia. Pelastuslaitoksella on kyky antaa tarvittaessa suorituskyykyä kansainvälisesti tapauskohtaisen harkinnan perusteella. Vuonna 2024 pelastuslaitos antoi kansainvälistä apua.

Alue tulee jatkossa kehittämään kokonaisuutta yhteistyössä YT-alueeseen kuuluvien pelastuslaitosten kanssa.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Aluehallintoviraston arvion mukaan alueella on valmius osallistua kansainvälisen pelastustoiminnan avun antamiseen yhdessä muiden pelastuslaitosten kanssa.

Alue on tuonut selvityksessään esille valmiuksia ja niihin liittyviä kehittämistarpeita. Alueen on oltava aktiivinen toimija alueiden yhteistyössä, suunnitelmien laatimisessa ja toimintamallien jalkauttamisessa.

2.16.2 Kansainvälisen avun vastaanottamisen suorituskyyky

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Alue on selvityksensä mukaan tehnyt yhteistyötä muiden pelastuslaitosten kanssa suorituskyydyn kehittämisessä. Yhteinen HNS-ohje on laadittu yhteistyössä muiden Hiklu-alueen pelastuslaitosten kanssa. Tavoitteena on jatkaa kehittämistä 2025, kun valtakunnallinen avun vastaanottamisen koordinoititehtävä siirtyy Helsingin järjestämisvastuulle.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Aluehallintoviraston mukaan alueella on kyky toimia yhteistyössä muiden alueiden kanssa kansainvälisen avun vastaanottamisessa. Kokonaisuudessa on vielä kuitenkin paljon kehittämistarpeita muun muassa eri toimijoiden vastuiden ja velvoitteiden jakautumisen osalta. Näihin kehittämistoimiin aluetta kannustetaan osallistumaan aktiivisesti yhdessä muiden pelastuslaitosten kanssa.

Aluehallintoviraston arvio pelastustoiminnan palveluihin kuuluvien pelastustoimen tehtävien tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta:

Alueen toimintavalmiuteen kohdistuvat vaatimukset ovat kasvaneet edellisten vuosien aikana ja kehityssuunnan on ennakoitu jatkuvan myös tulevaisuudessa. Lisääntyvä palvelutarve ja olemassa olevat toimintavalmiuteen liittyvät puutteet aiheuttavat tilanteen, jota voidaan pitää huolestuttavana. Pelastustoimen toimintavalmiutta tulee parantaa aluekehityksen rinnalla. Toimintavalmiudessa havaittuihin merkittävimpiin puutteisiin vastataan uusien paloasemien rakentamisella. Oikein sijoitettuna ja suunniteltuna uusien paloasemien voidaan arvioida korjaavan toimintavalmiuspuutteita.

Rakennuspalojen sammuttamiseen liittyvä suorituskyky on pääosin riittävä, eikä erityisiä puutteita ole tiedossa.

Paloasemaverkon ja vaihtoehtoisten sammutusmenetelmien kehittämistä voidaan pitää oikeasuuntaisina toimenpiteitä olemassa olevan suorituskyvyn parantamiseksi. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen tulisi kuitenkin selvittää myös muut mahdolliset vaihtoehdot, joilla rakennuspalojen edellyttämää suorituskykyä voidaan parantaa, mahdollisesti myös viereisten alueiden pelastuslaitosten kanssa tehtävän yhteistyön kautta.

Selvityksen perusteella sammutusveden saamisen, liikennevälinepalojen, maastopalojen, vesipelastamisen sekä korkealta ja alhaalta pelastamisen edellyttämät suorituskyvyt ovat riittävällä tasolla.

Alueen riskien edellyttämä ympäristövahinkojen torjuntatasoa tulisi edelleen kehittää, sillä alueeseen kohdistuu alusöljy- ja aluskemikaalivahinkojen riski.

Pelastustoimintaan osallistuvan henkilöstön voimavarat eivät vuonna 2024 täysin vastanneet tarvetta.

Selvityksen perusteella pelastustoiminnan johtamisen suorituskyvyn riittävyys jää epäselväksi. Päivystävän palomestarin valmiudessa on ollut ajoittain puutteita.

Virka-avun antaminen toteutuu alueella tarvetta vastaavasti.

Alueella on kyky toimia yhteistyössä muiden alueiden kanssa kansainvälisen avun antamisessa ja vastaanottamisessa. Kokonaisuudessa on vielä kuitenkin paljon kehittämistarpeita muun muassa eri toimijoiden vastuiden ja velvoitteiden jakautumisen osalta.

3 Pelastustoiminnan suunnitelmat

Tämä luku käsittelee suunnitelmia, joita pelastuslaitoksen on tehtävä pelastuslain mukaan. Suunnitelmat ovat arvioinnin kohteena olevien pelastustoimen palvelujen tuottamista tukevia asiakirjoja. Aluehallintovirasto arvioi suunnitelmien laatimista ja toteutumista hyvinvointialueen antaman selvityksen perusteella.

Pelastuslaitoksen tulee pelastuslain mukaan laatia hyvinvointialueen onnettomuusuhkien edellyttämät pelastustoimintaa ja sen johtamista koskevat suunnitelmat. Pelastuslaitosten tulee laatia pelastustoiminnan yhteistyöalueen puitteissa tapahtuvaa johtamista ja pelastustoiminnassa tarvittavan avun antamista koskevat suunnitelmat yhteistoiminnassa keskenään ja pelastustoiminnan yhteistyön järjestämisestä vastaavien pelastuslaitosten johdolla.

Selvityksen mukaan alueen pelastustoimintaa koskevat suunnitelmat ovat laadittu siten, että ne vastaavat alueen tarpeita ja perustuvat alueella esiintyviin uhkiin ja niistä mahdollisesti aiheutuvien riskien arviointiin sisäministeriön asetuksen mukaisesti. Osa pelastustoiminnan ohjeista on tehty yhteistyössä muiden Uudenmaan pelastuslaitosten kesken.

3.1 Hälytysohje

Pelastuslaitoksen tulee laatia hälytysohje pelastustoiminnassa tarvittavien voimavarojen hälyttämisestä yhteistyössä pelastustoimintaan osallistuvien, virka-apua antavien viranomaisten ja Hätäkeskuslaitoksen kanssa. Hälytysohje on laadittava siten, että hätäkeskus voi hälyttää pelastustoimintaan lähimmät tarkoituksenmukaiset yksiköt riippumatta siitä, miltä hyvinvointialueelta ne ovat.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Selvityksen mukaan hälytysohje edellyttää päivittämistä. Selvitys ei sisällä muita tarkempia tietoja hälytysohjeesta.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Aluehallintoviraston arvion mukaan hälytysohje vastaa pääosin vaatimuksia, mutta alueen mukaan ohjetta on päivitettävä. Päivittämisessä huomioitava tarvittaessa myös YT-alueen yhteistoimintaan ja johtokeskukseen liittyvät seikat.

3.2 Pelastuslaitosten keskinäisen avunannon suunnitelmat

Pelastuslaitoksen tulee tarvittaessa antaa apua toiselle pelastuslaitokselle pelastustoiminnassa. Pelastuslaitoksen tulee myös laatia yhteistyössä pelastuslaitosten yhteistyösuunnitelmat avun antamiseen varautumisesta sekä avun pyytämisestä ja antamisesta. Pelastuslaitosten tulee varautua pelastustoiminnassa tarvittavan avun antamiseen yhteistyöalueen puitteissa ja tarvittaessa myös toiseen pelastustoiminnan yhteistyöalueeseen kuuluvan pelastuslaitoksen kanssa.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Keskinäisen avun annon suunnitelmista ei ole alueen selvityksessä annettu tarkempia tietoja.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Keskinäisen avun annon suunnitelmia ei voida arvioida käytössä olevilla tiedoilla. Tiedossa ei ole merkittäviä kehittämistarpeita. Alueen tulee olla aktiivisesti mukana YT-alueen muiden pelastuslaitosten kanssa valmisteltavassa yhteistoimintasuostimuksesta.

3.3 Yhteistyösuunnitelmat

Pelastuslaitoksen tulee laatia hyvinvointialueen onnettomuusuhkien edellyttämät pelastustoimintaa ja sen johtamista koskevat suunnitelmat. Valtion, hyvinvointialueen ja kunnan viranomaiset, laitokset ja liikelaitokset ovat velvollisia osallistumaan pelastuslaitoksen johdolla pelastustoiminnan suunnitteluun ja toimimaan onnettomuus- ja vaaratilanteissa niin, että pelastustoiminta voidaan toteuttaa tehokkaasti.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Alueen selvityksen mukaan yhteistyösopimus on päivitettävä Eteläisen YT-alueen kattavaksi. Muita tarkempia tietoa ei ole esitetty.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Merkittäviä kehittämistarpeita ei kohdistu tällä hetkellä yhteistyösuunnitelmiin. Alueen tulee olla aktiivisesti mukana YT-alueiden pelastuslaitosten kesken käynnissä olevassa yhteistoimintasuostimuksesta valmistelussa.

3.4 Onnettomuusuhkien edellyttämät pelastustoimintaa ja sen johtamista koskevat suunnitelmat

Pelastuslaitos vastaa hyvinvointialueen onnettomuusuhkien edellyttämien pelastustoimintaa ja sen johtamista koskevien suunnitelmien laatimisesta, mukaan lukien sammutusvesisuunnitelmasta.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Alueen selvityksen mukaan viestiliikenneohje edellyttää päivittämistä. Muilta osin tietoja pelastustoimintaa ja sen johtamista suunnitelmista ei ole esitetty.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Alueen suunnitelmat vastaavat pääosin tarvetta. Alueen selvityksen mukaan viestiliikenneohje edellyttää päivittämistä.

3.5 Eriyistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoiset pelastussuunnitelmat

Pelastuslaitoksen on laadittava onnettomuuden varalle ulkoinen pelastussuunnitelma yhteistyössä asianomaisen toiminnanharjoittajan kanssa alueille, joilla on pelastuslain mukaisesti ydinenergialaitos, tuotantolaitos, kaivannaisjätteen alue, vaarallisten aineiden kuljetukseen käytettävä ratapiha tai

satama-alue. Pelastuslaitoksen ja toiminnanharjoittajan on huolehdittava yhteistyössä suunnitelmasta tiedottamisesta ja järjestettävä harjoituksia pelastussuunnitelman toimivuuden varmistamiseksi. Ulkoisen pelastussuunnitelman edellyttäviä kohteita on hyvinvointialueilla vaihteleva määrä.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Alueen selvityksen mukaan erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoisten pelastussuunnitelmien koulutusta esim. palomestareiden koulutuspäivien aikana on lisättävä. Selvityksen mukaan prosessin laadukas hoitaminen edellyttää toimintamallin luomista.

Muu tieto

Aluehallintoviraston ulkoisiin pelastussuunnitelmiin liittyvän valvontatehtävän mukaan alueella on kahdeksan UPS-kohdetta. Pelastuslaitoksella on ollut haasteita näihin liittyvien velvoitteiden kanssa.

Ulkoisten pelastussuunnitelmien laatu vaihtelee. Suunnitelmat ovat osittain sisäministeriön ohjeen 2021:2 mukaisella pohjalla, ja päivitystyö ohjeen mukaisille pohjille jatkuu.

Suunnitelmien testaus harjoituksilla on toteutunut määräaikojen puitteissa. Harjoituksien laadussa ja harjoitusprosessissa on havaittu paljon kehitettävää. Vuonna 2024 järjestettiin neljä harjoitusta, joista vain yksi täytti suunnittelun, toteutuksen ja raportoinnin osalta UPS-harjoituksen vaatimukset. Kolmessa harjoituksessa oli puutteita suunnittelussa, toteutuksessa ja/tai raportoinnissa. Yhden harjoituksen osalta on ollut suuria puutteita ja harjoituksen arviointi on edelleen kesken puuttuvien pelastuslaitoksen täydennysten vuoksi.

Turvallisuustiedotteet ovat ajan tasalla verkkosivuilla. Yleisötiedotteiden jakelusta ei ole saatu varmistettua tietoa.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Aluehallintoviraston arvion mukaan alueella on jotain puutteita liittyen erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoisten pelastussuunnitelmien asiakokonaisuudessa. Ulkoisiin pelastussuunnitelmiin liittyvien velvoitteiden hoitaminen edellyttää riittävien resurssien sekä osaamisen varmistamista ja vahvistamista. Kehittämistarpeena on muun muassa ulkoisten pelastussuunnitelmien päivittäminen sisäministeriön ohjeen mukaiselle pohjalle. Ulkoisiin pelastussuunnitelmiin liittyvää prosessia, ja erityisesti asiakirjojen laatua tulee kehittää niin, että säädösten edellyttämät vähimmäisvaatimukset täyttyvät ja myös asiakirjavalvonta olisi jatkossa mahdollista. Alueen esille tuomaa tarvetta luoda sisäinen toimintamalli prosessin parantamiseksi aluehallintovirasto pitää oikeansuuntaisena kehittämistoimenpiteenä.

Aluehallintoviraston arvio pelastustoimen suunnitelmien tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta:

Pelastuslaitoksen hälytysohje vastaa pääosin vaatimuksia, mutta ohjetta on osittain päivitettävä. Päivittämisessä on huomioitava tarvittaessa myös YT-alueen yhteistoimintaan ja johtokeskukseen liittyvät seikat.

Keskinäisen avun annon suunnitelmia ei voida arvioida käytössä olevilla tiedoilla. Tiedossa ei ole merkittäviä kehittämistarpeita. Alueen tulee olla aktiivisesti mukana YT-alueen muiden pelastuslaitosten kanssa valmisteltavassa yhteistoimintotoimintasopimuksessa.

Yhteistyösuunnitelmiin ei kohdistu tällä hetkellä merkittäviä kehittämistarpeita.

Alueen onnettomuusuhkien edellyttämät pelastustoimintaa koskevat suunnitelmat vastaavat pääosin tarvetta. Alueen selvityksen mukaan viestiliikenneohje edellyttää päivittämistä.

Aluehallintoviraston arvion mukaan alueella on jotain puutteita liittyen erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoisten pelastussuunnitelmien asiakokonaisuudessa. Ulkoisiin pelastussuunnitelmiin liittyvien velvoitteiden hoitaminen edellyttää riittävien resurssien sekä osaamisen varmistamista ja vahvistamista. Kehittämistarpeena on muun muassa ulkoisten pelastussuunnitelmien päivittäminen sisäministeriön ohjeen mukaiselle pohjalle. Ulkoisiin pelastussuunnitelmiin liittyvää prosessia, ja erityisesti asiakirjojen laatua tulee kehittää niin, että säädösten edellyttämät vähimmäisvaatimukset täyttyvät ja myös asiakirjavalvonta olisi jatkossa mahdollista. Alueen esille tuomaa tarvetta luoda sisäinen toimintamalli prosessin parantamiseksi aluehallintovirasto pitää oikeansuuntaisena kehittämistoimenpiteenä.

4 Pelastustoimen vapaaehtoistoiminta

Pelastustoimen koulutus-, neuvonta- ja valistustehtävissä sekä pelastustoiminnassa voidaan käyttää apuna sopimuspalokuntia ja muita organisaatioita ja henkilöitä. Hyvinvointialue päättää, missä laajuudessa se käyttää vapaaehtoisia pelastustoiminnan palvelujen tuottamisessa.

Sopimuspalokuntien lisäksi pelastustoimen tehtävissä voidaan käyttää apuna muitakin toimijoita, kuten meri- ja järvipelastusyhdistysten yksiköitä, vapaaehtoista pelastuspalvelua, pelastusalan liittoja, pelastuskoiria sekä radioamatöörejä ja muita vapaaehtoistoimintaan perustuvia organisaatioita ja järjestöjä.

Tässä luvussa arvioidaan pelastustoimen vapaaehtoistoimintaan liittyvien tehtävien hoitamista, palvelujen tehtäväkohtaista tarvetta ja saatavuutta sekä niiden kehitystarvetta.

4.1 Sopimushenkilöstön, sivutoimisen henkilöstön sekä vapaaehtoisten käyttö pelastustoimen palvelujen tuottamisessa

Länsi-Uudenmaan sekä päätoimisella että sivutoimisella ja sopimushenkilöstöllä hoidettujen pelastustoiminnan tehtävien määrä vuonna 2024 oli 7094 tehtävää. Pelkästään sivutoimisella ja sopimushenkilöstöllä hoidettujen pelastustoiminnan tehtävien määrä oli 1608.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksella on sopimus 40 sopimuspalokunnan kanssa, jotka osallistuvat hälytystehtäviin tietyin aikaraja- ja vahvuusvaatimuksin (1+3 yksikkö, 8–20 minuutissa). Vaikka toimintaympäristössä ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia, vakinaisen henkilöstön resurssivaje on lisännyt sopimuspalokuntien tarvetta.

Vuonna 2024 sopimuspalokuntiin kuului yhteensä 778 hälytyshenkilöä, joista 215 oli savusukeltajia. Lisäksi alueella toimii kaksi sivutoimista ja yksi tehdaspalokunta, joiden hälytysosastossa on noin 50 henkilöä. Sopimuspalokunnat onnistuivat lähtemään tehtäville tavoitevahvuudella yli 80 % tapauksista, ja ne hälytettiin vuoden aikana 1935 kertaa. Meripelastusyhdistysten ja Vapaaehtoisen pelastuspalvelun (VAPEPA) resursseja hyödynnettiin tarpeen mukaan, erityisesti saariston onnettomuuksissa ja rauniopelastusharjoituksissa.

Sopimuspalokuntien sopimusten päivitys on käynnistetty, ja työhön osallistuvat myös palokuntalaisten edustajat. Orastavan henkilöstövajeen vuoksi kalustoa kehitetään niin, että yksiköt voivat aloittaa sammutus- ja pelastustoiminnan ilman savusukelluskykyä. Pelastuslaitos tukee sopimuspalokuntia muun muassa koulutusjärjestelyissä ja fyysisen toimintakyvyn testaamisessa, sillä esimerkiksi peruskurssien vaatimukset ovat tiukentuneet. Lisäksi rauniokoiratoimintaa koskevaa yhteistyötä vahvistetaan yhteistoimintasopimuksella.

Valtakunnallinen vertailu osoittaa, että sopimuspalokuntien ja muun vapaaehtoistoiminnan rooli vaihtelee alueittain. Harvaan asutuilla alueilla on siirrytty palokuntasopimuksista henkilökohtaisiin sopimuksiin. Sopimuspalokuntien rekrytointia ja koulutuspolkuja kehitetään valtakunnallisesti, ja niillä on keskeinen rooli pelastustoiminnan toteuttamisessa erityisesti suurten kaupunkien ulkopuolella. Monilla alueilla nykyiset palokuntasopimukset ovat vanhoja, osa noin 20 vuoden takaa.

Muu tieto

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen tukena ja yhteistyökumppanina toimii 40 sopimuspalokuntaa. Yhteenlaskettu henkilöstömäärä on edellisellä palvelutasopäätöskaudella vaihdellut 900–1100 henkilön välillä. Palvelutasopäätöksen mukaan pelastuslaitoksella on sivutoimista henkilöstöä Tenholan ja Hangon paloasemilla. Lisäksi puolustusvoimilla on alueella kaksi sotilaspalokuntaa ja pelastuslaitoksella on yhteistoimintasopimus puolustusvoimien kanssa. Alueella on yksi tehdaspalokunta Lohjan Kirkniemessä. Tarvittaessa pelastustoimen palvelutuotannossa käytetään apuna vapaaehtoista pelastuspalvelua (VAPEPA).

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Aluehallintoviraston arvion mukaan sopimuspalokunnilla on tärkeä rooli pelastuslaitoksen palvelutuotannossa Länsi-Uudellamaalla, erityisesti pienemmillä paikkakunnilla. Pelastuslaitos on lähtenyt reagoimaan savusukelluskyvyn laskuun kouluttamalla täydentäviä sammutusmenetelmiä sopimuspalokuntalaisille.

4.2 Pelastustoimen sivutoimisen henkilöstön, sopimuspalokunnan henkilöstön sekä vapaaehtoistoiminnan edistäminen

Pelastustoimen viranomaisten tulee mahdollisuuksiensa mukaan edistää pelastustoimen tehtävissä käytettävien vapaaehtoisten organisaatioiden toimintaedellytyksiä. Vapaaehtoisten organisaatioiden toimintaedellytysten edistäminen sisältää taloudellista tukea, koulutuksellista tukea tai muuta yhteistyötä vapaaehtoisten organisaatioiden kanssa. Toimenpiteiden tulisi näkyä kirjattuina tavoitteina ja toimenpiteinä muun muassa pelastuslaitosten toimintasuunnitelmissa.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Vapaaehtoistointia on vahvistettu yhteistoimintasuunnitelman mukaisesti: sivutoimisille palokunnille on hankittu uutta kalustoa ja perustettu uusi asema, Tenholassa on aloitettu junioritoiminta ja Hangossa on koulutettu henkilöstöä erikoiskaluston käyttöön. VPK-toimintaa kehitetään sopimustarkastelulla ja kaluston suunnitelmallisella uudistamisella. VPK-päälliköille järjestetään koulutusiltoja ja VPK-INFO-tilaisuuksia useita kertoja vuodessa sekä yhteistyökokouksia, joissa käsitellään ajankohtaisia asioita ja tarjotaan tukea toimihenkilöille.

Palveluiden kehittämisessä painopiste on VAPEPA:n kanssa tehtävän öljyntorjuntayhteistyön vahvistamisessa sekä sopimuspalokuntatoiminnan

mielekkyyden lisäämisessä koulutuksella ja kalustolla. Sopimusten päivitystyö on aloitettu, ja siihen osallistuvat myös sopimuspalokuntien edustajat.

Verrattaessa alueita toisiinsa hyvinvointialue tuo esille, että valtakunnallisesti sopimuspalokuntatoiminnan järjestäminen vaihtelee: erityisesti harvaan asutuilla Itä-Suomen alueilla on siirrytty henkilökohtaisiin sopimuksiin. Rekrytointia ja koulutuspolkuja kehitetään eri puolilla Suomea, ja sopimuspalokunnat ovat keskeisessä asemassa pelastustoiminnassa suurten kaupunkien ulkopuolella.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan sivutoimisten, sopimuspalokuntalaisten ja vapaaehtoisten toiminnan edistämisen tavoitteet ja toimenpiteet on määritelty yhteistoimintasuunnitelmassa. Kuluvalle palvelutasopäätöskaudella on tavoitteena laatia yhteistoimintamuistio vapaaehtoisen pelastuspalvelu (VAPEPA) kanssa. Alueen kehityskohteena on edistää sopimuspalokuntatoimintaa kalustolla ja koulutuksella.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Pelastustoimen vapaaehtoistoiminnan edistäminen on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Vapaaehtoistoimintaa edistetään koulutuksella ja kalustolla.

4.3 Sopimuspalokuntaan ja muuhun vastaavaan yhteisöön kuuluvan henkilön terveystarkastukset

Jos sopimuspalokuntaan tai muuhun sopimuksen tehneeseen yhteisöön kuuluva savusukeltaja tai muuta vastaavaa raskasta työtä tekevä henkilö ei ole oikeutettu työsuhteen perusteella työterveyshuoltoon, hänelle on järjestettävä työterveyshuoltolain mukaisia tarkastuksia vastaavat terveystarkastukset ja muut ennaltaehkäisevät palvelut. Ennaltaehkäisevillä palveluilla ja terveystarkastuksilla on tarkoitus ehkäistä ja torjua pelastustoimintaan kuuluvasta työstä ja työolosuhteista johtuvia terveysvaaroja ja -haittoja ja suojella henkilön turvallisuutta, työkykyä ja terveyttä.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Toimintaympäristössä ja palvelutarpeessa ei tapahtunut vuoden 2024 aikana muutoksia, jotka olisivat vaikuttaneet sopimuspalokuntien tai muiden vastaavien yhteisöjen jäsenten terveystarkastusten toteuttamiseen. Savusukeltavien sopimuspalokuntalaisten terveystarkastuksista on sovittu pelastuslaitoksen ja palokuntien välisissä sopimuksissa, joita ollaan uudistamassa lähivuosina. Nämä tarkastukset ovat toteutuneet sisäministeriön ohjeistuksen mukaisesti, ja niiden voimassaoloa valvotaan vuosittain. Ei-savusukeltavien jäsenten osalta terveystarkastuksia on tehty kurssihakijoille Pelastusopiston opetussuunnitelman ja ministeriön ohjeiden mukaisesti. Muiden hälytysosaston jäsenten osalta terveystarkastusten tarpeesta ja tiheydestä on teetetty lausunto työterveyshuollon palveluntuottajalta. Tarkastusten laajempi käynnistyminen riippuu palokuntasopimusten uudistamisesta ja taloudellisista resursseista. Terveystarkastukset tuottaa yksityinen palveluntarjoaja.

Kehittämistarpeena on käynnistää terveystarkastustoiminta myös aktiivisille ei-savusukeltaville hälytysosaston jäsenille. Tämä perustuu sisäministeriön ohjeistukseen pelastustoimen sukellus- ja pintapelastustoiminnasta sekä työterveyshuollon lausuntoon. Uusissa palokuntasopimuksissa tulee määritellä tarkemmin ennaltaehkäisevien työterveyspalveluiden järjestämistapa. Terveystarkastusten toimivuutta on tarkoitus testata pilottikokeilulla kolmen sopimuspalokunnan osalta, kun sopimukset on uusittu ja talous mahdollistaa terveystarkastusten vaatiman 30–50 % lisärahoituksen.

Hyvinvointialue tuo esille verratessaan tilannetta muihin, että aluehallintoviraston valtakunnallisen asiantuntija-arvion mukaan vapaaehtoisten terveystarkastukset eivät olleet vuonna 2023 kattavia, erityisesti ei-savusukeltajien ja muiden pelastustoimintaan osallistuvien osalta. Ennaltaehkäisevät palvelut on suunnattu pääasiassa savusukeltajille, mikä rajoittaa muiden toimijoiden terveydentilan kokonaisvaltaista arviointia. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen tilanne on tältä osin samankaltainen kuin muilla hyvinvointialueilla.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksessä alue tuo esille, että terveystarkastuksien järjestäminen tullaan pitämään lakien edellyttämällä tasolla eikä ole tunnistanut asiassa kehitystarpeita.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Hyvinvointialue on palvelutasopäätöksessä kuvaaman tilanteen sijasta lähtenyt oikeasuuntaisesti kehittämään terveystarkastuksien järjestämistä kaikille pelastustoimintaan osallistuville henkilöille. Asiaa edistetään kokeiluna pilottisopimuspalokuntien avulla.

4.4 Sivutoimisen henkilöstön ja sopimushenkilöstön koulutus

Pelastustoimintaan osallistuvalta sivutoimiselta sekä sopimuspalokuntaan ja muuhun sopimuksen tehneeseen yhteisöön kuuluvalta henkilöltä vaaditaan Pelastusopiston opetussuunnitelman mukainen koulutus.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Vuonna 2024 sopimuspalokuntien koulutuksen järjestämistä vaikeutti hieman kiristynyt taloustilanne, mikä johti koulutusmäärärahojen leikkauksiin. Lisäksi Pelastusopiston tiukentuneet vaatimukset ja peruskurssien kasvaneet suoritemäärät vähensivät jonkin verran osallistumishalukkuutta. Lain mukaan sivutoimisella henkilöstöllä sekä sopimuspalokuntien ja muiden sopimusyhteisöjen jäsenillä on koulutusvelvoite. Pelastuslaitos järjesti ja rahoitti sopimuspalokuntien peruskoulutuksen yhteistyössä paikallisten pelastusliittojen kanssa, jotka vastasivat myös täydennys- ja erikoiskoulutuksista. Koulutuksen määrä vastasi koulutettavien määrää ja tarpeita, ja osaamista seurattiin koulutustarkastuksilla ja testeillä.

Koulutustoimintaa kehitettiin yhteistyössä VPK:n kanssa sukellus- ja pintapelastusohjeen mukaisesti. Yhteistyöryhmiä perustettiin koulutusten

suunnitteluun, ja HAKA-järjestelmän uudistus mahdollisti harjoitusten suunnittelun, seurannan ja arvioinnin. Lisäksi järjestettiin niin sanottuja "talonpolttaja" silloin, kun purettavia rakennuksia oli saatavilla. Pelastuslaitos pyrkii jatkossakin edistämään sopimuspalokuntien osaamista Pelastusopiston koulutussuunnitelman mukaisesti sekä määrittelemään sopimuspalokuntien suorituskysymykset. Yhteistyötä VAPEPA:n kanssa kehitetään yhteistoimintamuistion avulla, joka kattaisi öljyntorjuntaan osallistuvat vapaaehtoiset toimijat ja järjestöt.

Hyvinvointialueen verratessa toimintaansa muihin se tuo esille, että vapaaehtoistoiminnan edistäminen vaihtelee valtakunnallisesti sen mukaan, miten toiminta on eri alueilla organisoitu. Pääkaupunkiseudun hyvinvointialueiden selvitysten mukaan sopimuspalokuntien kehittämistarpeita ei ole juurikaan käsitelty kehittämissuunnitelmissa. Helsinki on kuitenkin aloittanut sopimuspalokuntien toiminnan ja tarpeiden kartoituksen, ja aikoo tehdä toimenpiteitä selvitysten pohjalta. Useimmilla alueilla yhteistyö pelastuslaitoksen ja sopimuspalokuntien välillä toimii yhteistoimintaryhmien tai neuvottelukuntien kautta.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan alueella on tarpeena tarjota Pelastusopiston opetussuunnitelman mukainen perus-, lisä- ja täydennyskoulutus sopimuspalokunnille. Alueella on tarpeena tarkastella sopimuspalokunnille tarjottavaa koulutusta kokonaisuutena.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Sivutoimisen ja sopimushenkilöstön koulutuksen tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Koulutuksen saatavuus on kaventunut koulutusmäärärahojen leikkaamisen myötä. Kehitystarpeena on tarkastella sopimuspalokuntalaisille järjestettävää koulutusta kokonaisuutena pelastuslaitoksen tarpeiden ja tavoitteiden mukaisesti.

Aluehallintoviraston arvio pelastustoimen vapaaehtoistoiminnan tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta:

Aluehallintoviraston arvion mukaan sopimuspalokunnilla on tärkeä rooli pelastuslaitoksen palvelutuotannossa Länsi-Uudellamaalla, erityisesti pienemmillä paikkakunnilla. Pelastuslaitos on lähtenyt reagoimaan savusukelluskyvyn laskuun kouluttamalla täydentäviä sammutusmenetelmiä sopimuspalokuntalaisille.

Pelastustoimen vapaaehtoistoiminnan edistämistehtävä on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Vapaaehtoistoimintaa edistetään koulutuksella ja kalustolla.

Hyvinvointialue on lähtenyt oikeasuuntaisesti kehittämään terveystarkastuksien järjestämistä kaikille pelastustoimintaan osallistuville henkilöille. Asiaa edistetään kokeiluna pilottisopimuspalokuntien avulla.

Sivutoimisen ja sopimushenkilöstön koulutuksen tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Koulutuksen saatavuus on kaventunut koulutusmäärärahojen leikkaamisen myötä. Kehitystarpeena on tarkastella sopimuspalokuntalaisille järjestettävää koulutusta kokonaisuutena pelastuslaitoksen tarpeiden ja tavoitteiden mukaisesti.

5 Väestönsuojelun palvelut

Pelastustoimen viranomaisen tulee pelastuslain mukaan varautua riittävin suunnitelmin ja valmisteluin toimialaan kuuluvien väestönsuojelutehtävien hoitamiseen. Väestönsuojelun (VSS) palveluja ovat muiden muassa

- väestönsuojeluun varautumisen suunnittelu
- pelastustoimen viranomaisten vastuulla olevien väestönsuojelutehtävien suunnitelmien yhteensovittaminen
- hyvinvointialueen väestönsuojeluorganisaation määrittäminen
- väestönsuojelutehtäviin tarvittavan henkilöstön varaaminen
- väestönsuojelun johto- ja erityishenkilöstön kouluttaminen
- pelastustoiminnan poikkeusoloissa mahdollistavien johtamistilojen ja muiden edellytysten järjestäminen
- kuntien kanssa tehtävä yhteistyö.

Tässä luvussa on tarkoitus arvioida väestönsuojelun palvelujen tehtäväkohtaista tarvetta ja saatavuutta sekä palvelujen kehittämistarvetta.

5.1 Väestönsuojeluun varautumisen suunnittelun suorituskyky

Hyvinvointialueen pelastustoimen viranomainen huolehtii väestönsuojeluun varautumisen edellyttämien suunnitelmien laatimisesta ja päivittämisestä ja tehtävien hoitamiseksi tarvittavista voimavaroista.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Henkilöstöresurssia ei ollut käytettävissä riittävästi, minkä vuoksi väestönsuojeluun liittyvien suunnitelmien perehdyttäminen ei toteutunut tavoitteiden mukaisesti.

Jatkuvuudenhallinta- ja evakuointisuunnitelmia on kuitenkin päivitetty. Lisäksi väestöhälytinjaikojen kehittämissuunnitelma on laadittu tuleville vuosille. Hyvinvointialueen julkinen valmiussuunnitelma on valmistunut ja evakuointisuunnitelmat sovitettu yhteen kuntien kanssa.

Pelastustoimen riskiarvio sodan ajan uhkien osalta valmisteltiin vuoden 2024 aikana Uudenmaan pelastuslaitosten yhteisessä Palosuojelurahaston rahoittamassa hankkeessa.

Sopimusperusteista varautumista on kehitetty tunnistamalla varautumisen kannalta kriittiset sopimuskumppanit ja vaatimukset hankinnoille. Varautumisen vaatimuksia on otettu huomioon toteutetuissa hankinnoissa.

Nykyisellä henkilöstöresurssilla voidaan täyttää suunnitelmiin liittyvät vähimmäisvaatimukset, mutta perehdyttäminen ja kehittäminen eivät tapahdu tavoitteiden mukaisesti.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Selvityksen perusteella väestönsuojeluun varautumisessa ja sen suunnittelussa on tapahtunut edistystä vuoden 2024 aikana, mutta toteuma ei ole vielä tavoitetasolla. Suunnitelmien laadinnassa ja päivityksessä on noudatettu palvelutasopäätöstä.

Henkilöstöresurssin puute on uhka suunnitelmien perehdyttämiselle ja kehittämistoimenpiteiden toteuttamiselle.

5.2 Pelastustoimen viranomaisten vastuulla olevien väestönsuojelutehtävien suunnitelmien yhteensovittaminen

Hyvinvointialueen pelastustoimen viranomaisen huolehtii toiminnan ja suunnitelmien yhteensovittamisesta huomioiden yhteistoimintatarpeet ja -sopimukset.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Henkilöstöresurssia ei ollut käytettävissä suunnitelman mukaisesti. Väestönsuojelun yhteistyöryhmän asetuksen mukainen valmistelu on aloitettu vuonna 2024.

Väestönsuojelun suunnittelua on tiivistetty viereisten pelastuslaitosten, alueen kuntien ja keskeisten muiden viranomaisten kanssa.

Kehittämistarpeiksi on mainittu hyvinvointialueen sisällä tapahtuva väestönsuojelun suunnittelun yhteensovittaminen.

Suunnitelmien yhteensovittamista tehdään suunnitelmallisesti evakuointisuunnittelussa ja sodan ajan uhkien arvioinnissa.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Selvityksen perusteella väestönsuojeluun liittyvien suunnitelmien yhteensovittamisen tarpeet on tunnistettu, ja niissä on tapahtunut edistystä vuoden 2024 aikana. Toteuma ei kuitenkaan ole vielä tavoitetasolla. Palvelutasopäätökseen on kirjattu yhteistoimintamuistioden ja -sopimusten päivittäminen, mutta niiden tilanteesta ei selvityksessä ollut mainintaa.

Henkilöstöresurssin puute on uhka riittävälle suunnitelmien yhteensovittamiselle.

5.3 Hyvinvointialueen väestönsuojeluorganisaation määrittäminen

Hyvinvointialueen pelastustoimen viranomaisen huolehtii väestönsuojeluorganisaation henkilöstöstä (pää- ja sivutoiminen sekä sopimuspalokuntien henkilöstö), materiaalin ja tilojen määrittämisestä ja varaamista koskevien suunnitelmien laadinnasta ja päivittämisestä.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Väestönsuojelutehtävien määrittäminen on ajan tasalla. Riittävän organisaation suunnitteluperusteet perustuvat sodan ajan uhkien arvioon.

Väestönsuojeluorganisaatiota on suunniteltu vuonna 2024 ja työ jatkuu vuoden 2025 aikana. Suunniteltua resurssia ei ollut käytettävissä vuoden 2024 aikana.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Selvityksen perusteella väestönsuojeluorganisaation määrittämisessä on puutteita. Suunnitellut kehittämistoimenpiteet ovat tarpeellisia. Palvelutasopäätökseen kirjattu tavoite väestönsuojeluorganisaatiota koskevan suunnitelman päivittämiseksi on toteutumassa.

5.4 Väestönsuojelutehtäviin tarvittavan henkilöstön, kaluston ja tilojen varaaminen

Hyvinvointialueen pelastustoimen viranomaisten vastuulla on VSS-organisaation henkilöstön ja tilojen varaamisen periaatteet ja päivittämisen aikaväli. Se sisältää oman päätoimisen ja sivutoimisen ja sopimuspalkokuntien henkilöstön VAP-varausten ajantasaisuuden sekä omien toimitilojen ja mahdollisten väistötilojen varaamisen.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Henkilöstön ja kaluston varaukset on päivitetty, mutta varauspyyntöjen käsittelyajat ovat merkittävästi pidentyneet. Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos on varmistanut omalla alueellaan tilojen käytön väestönsuojaamisen tilanteissa yhteistoiminnassa. Vuonna 2024 on käynnistetty toimenpiteitä erityiskaluston varaamiseen liittyen ja työtä on tarkoitus jatkaa vuoden 2025 aikana.

Alue on tunnistanut muun muassa tilavarausjärjestelmään liittyviä kehittämistarpeita.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Selvityksen perusteella henkilöstön, kaluston ja tilojen varaaminen väestönsuojelutehtäviin on riittävällä tasolla ja vastaa palvelutasopäätöstä.

Tilavarausjärjestelmään liittyvät kehittämistoimenpide on perusteltu, jonka toteuttamiseksi ei kuitenkaan ole esitetty valtakunnallista ratkaisua.

5.5 Väestönsuojelun johto- ja erityishenkilöstön koulutus

Väestönsuojelun johto- ja erityishenkilöstöllä tulee olla riittävä osaaminen pelastustoimen viranomaisten vastuulla olevien väestönsuojelutehtävien hoitamiseksi. Osaamiseen vaadittavan koulutuksen, perehdytyksen ja osaamisen ylläpidon määrittely ja määrittelyn perusteella suunnitellut toimenpiteet muodostavat VSS-koulutusohjelman.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos on tunnistanut väestönsuojelun koulutustarpeen organisaation eri tasoilla. Koulutuksen toteuttamista haastavat puutteelliset resurssit. Pelastuslaitos on laatinut oman koulutuspaketin sekä päätoimisen että sopimushenkilöstön väestönsuojelutehtäviin sekä erikseen määriteltyihin häiriötilanteiden ja poikkeusolojen aikaisiin varatehtäviin. Koulutuspaketteja kehitetään vastaamaan uusia vaatimuksia. Pelastuslaitoksen henkilöstöä on osallistunut myös pelastusopiston tarjoamaan koulutukseen.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Selvityksen perusteella väestönsuojeluun liittyvän johto- ja erityishenkilöstön koulutustarve on tunnistettu palvelutasopäätökseen kirjatun mukaisesti, ja siinä on tapahtunut edistystä vuoden 2024 aikana. Toteuma ei kuitenkaan ole vielä tavoitetasolla. Palvelutasopäätökseen on kirjattu osallistuminen pelastusopiston väestönsuojelukoulutukseen. Tämä tavoite on toteutunut.

Henkilöstöresurssin puute on uhka riittävän koulutuksen järjestämiselle.

5.6 Pelastustoiminnan poikkeusoloissa mahdollistavien johtamistilojen ja muiden edellytysten järjestäminen

Pelastustoimen viranomaisten johtamisen edellytykset poikkeusoloissa on varmistettava. Tämä sisältää

- suunnitelman johtamisesta poikkeusoloissa, mukaan lukien suunnitelman päivitys ja suunnitelmaan perehdyttäminen
- johtamis- ja viestintätoiminnoissa tarvittavien toimitilojen, väistötilojen ja suojatilojen määrittämisen ja kunnossapidosta sopimisen
- johtamis- ja viestintätoiminnoissa tarvittavien tietojärjestelmien ja niiden varajärjestelmien määrittelyn ja ylläpidosta sopimisen.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Tämän luvun sisältämät tiedot on siirretty erilliseen salassa pidettävään liitteeseen julkisuuslain (621/1999) 24 § 1 momentin 8 kohdan perusteella.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Tämän luvun sisältämät tiedot on siirretty erilliseen salassa pidettävään liitteeseen julkisuuslain (621/1999) 24 § 1 momentin 8 kohdan perusteella.

5.7 Kuntien kanssa tehtävä varautumisen yhteistyö

Väestönsuojeluun varautumisessa tehdään yhteistyötä kuntien kanssa. Yhteistyö sisältää yhteistoimintarakenteet, toimintamallit ja yhteistyön edellyttämän tiedonkulun. Muuta varautumiseen liittyvää yhteistyötä on esimerkiksi kuntien valmiussuunnittelun tukeminen.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Alue on tehnyt yhteistoimintaa kuntien kanssa erityisesti suunnitelmien yhteensovittamiseksi. Asetuksen mukainen väestönsuojelun yhteistyöryhmän asettaminen on valmistelussa ja asetetaan vuoden 2025 aikana.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Selvityksestä ei käy ilmi, onko pelastuslaitos tehnyt omien säädösperustaisten yhteensovittamistehtäviensä lisäksi muuta varautumisen yhteistyötä kuntien kanssa. Palvelutasopäätökseen ei ole kirjattu, että pelastuslaitos tukisi kuntien varautumista erityiseen sopimukseen perustuen.

Aluehallintoviraston arvio väestönsuojelun palveluihin kuuluvien pelastustoimen tehtävien tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta:

Väestönsuojeluun varautumiseen liittyvät tehtävät ja niiden kehittämistarpeet on pääosin tunnistettu. Kehittämistoimenpiteitä on tehty, mutta korjausvelkaa on vielä.

Alue on tunnistanut keskeisimmät johtamistiloihin liittyvät puutteet. Tunnistettujen puutteiden korjaaminen ja suorituskykyjen rakentaminen edellyttäisi toimenpiteiden ja tavoitteiden kirjaamista palvelutasopäätökseen sekä rakennus- ja kehittämishankkeiden viemistä osaksi hyvinvointialueen investointisuunnitelmaa.

Selvityksessä tuodaan useaan kertaan esiin väestönsuojeluun varautumiseen kohdennettujen henkilöstöresurssien riittämättömyys. Tilanteen korjaaminen edellyttää hyvinvointialueelta toimenpiteitä.

6 Pelastustoimen palvelujen laatu ja sen kehittämistarve

6.1 Valtioneuvoston laadukkaan pelastustoimen järjestämiselle vahvistamien valtakunnallisten tavoitteiden toteutuminen hyvinvointialueella

6.1.1 Tavoite 1: Pelastustoimen palvelutaso toteutuu yhdenvertaisesti ja laadukkaasti sekä valtakunnallisesti että alueellisesti

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen strategisena linjauksena on edistää asukkaiden hyvinvointia ja turvallisuutta. Palvelustrategiassa korostetaan palvelujen vastaavuutta muuttuvan ja monimuotoisen väestön tarpeisiin sekä suomen- ja ruotsinkielisten palvelujen turvaamista. Toimintaympäristön uhkia ja riskejä arvioidaan muun muassa PRONTO-tietokannan ja Uudenmaan alueellisen riskiarvion pohjalta.

Erityisesti suuronnettomuuksille alttiit kohteet ja muut riskikohteet on tunnistettu ja paikannettu pelastustoiminnan suunnittelua varten. Palveluverkkoa on suunniteltu niin, että se tavoittaa kaikki alueen asukkaat. Riskiperusteisuus on otettu paremmin huomioon onnettomuuksien ehkäisyssä, ja omavalvonnan ja raportoinnin kehittyminen on parantanut palvelujen laadun arviointia vuoden 2024 aikana.

6.1.2 Tavoite 2: Pelastustoimen henkilöstöresurssit ovat riittävät ja henkilöstö on osaavaa ja hyvinvoivaa

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen tavoitteena on luoda hyvinvoiva ja houkutteleva työyhteisö. Henkilöstöstrategiassa painotetaan työvoiman saatavuutta, työhyvinvointia, osaamisen kehittämistä ja johtamisen parantamista. Pelastuslaitoksen strategiassa korostetaan riittäviä henkilöstöresursseja ja pelastajakoulutuksen säilyttämistä alueella. Resurssisuunnittelua on tehostettu uuden resurssitoimiston avulla ja tulevaisuudessa pyritään hyödyntämään analytiikkaa ennakkoinnissa. Työnantajakuva on vahvistettu rekrytointitapahtumien ja sosiaalisen median kautta. Sopimuspälokuntatoimintaa ja nuorisotoimintaa on tuettu. Osaamisen varmistaminen perustuu koulutuksiin, harjoituksiin ja sähköiseen oppimisympäristöön, ja yhteistyötä tehdään alueellisesti muiden pelastuslaitosten kanssa. Työhyvinvointia ja -turvallisuutta seurataan työsuojeluorganisaation ja työolotiimin kautta. Esihenkilötyöhön ja johtamiseen on panostettu koulutuksilla ja rakenteiden täsmennyksellä.

6.1.3 Tavoite 3: Pelastustoimen onnettomuuksien ehkäisy on järjestetty riskiperusteisesti, yhdenmukaisesti ja vaikuttavasti

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Pelastustoimen onnettomuuksien ehkäisyn riskiperusteisuutta ei ole painotettu hyvinvointialueen strategiassa, mutta Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos kehittää

sitä aktiivisesti Uudenmaan yhteisessä hankkeessa (2024–2026). Riskianalyysin pohjalta kohdennetaan onnettomuuksien ehkäisytoimia, kuten osallistumista rakentamisen suunnitteluun, turvallisuusviestintää ja koulutuksia. Asumisen paloturvallisuutta parannetaan esimerkiksi alkusammutuskoulutuksilla, neuvonnalla ja itsearviointilomakkeilla. Ikääntyneiden asumisturvallisuus on erityinen huolenaihe palokuolemien vuoksi. Jatkossa pyritään tiivistämään yhteistyötä järjestöjen ja vapaaehtoisten kanssa sekä kehittämään viestintää vieraskielisille.

6.1.4 Tavoite 4: Pelastustoimella on välitön kyky toimia suunnitellusti kaikissa turvallisuustilanteissa, ja se säilyy turvallisuuden lähipalveluna

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialue on selvityksessään merkinnyt tavoitteeseen liittyvät tiedot salassa pidettäviksi. Tavoitteen toteutumiseksi alue on laatinut yhteistä tilannekuvaa keskeisten yhteistyöviranomaisten kanssa sekä tekee yhteistä harjoitus- ja valvontatoimintaa. Alueen palveluverkkosuunnitelmassa on huomioitu tähän tavoitteeseen liittyviä toimitilar tarpeita.

6.1.5 Tavoite 5: Pelastustoimen alueellinen ja valtakunnallinen valmius sekä varautuminen mahdollistavat väestön suojaamisen kaikissa olosuhteissa

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialue on selvityksessään merkinnyt tavoitteeseen liittyvät tiedot salassa pidettäviksi. Pelastuslaitos on pyrkinyt edistämään teemaan liittyviä kehittämistarpeita palvelutasopäätöksen mukaisesti. Työ sisältää paljon suunnitelmien päivittämistä ja tarkentamista. Myös koulutustarpeet on pyritty huomioimaan aiempaa kattavammin. Alue toteaa, että verrattuna edellisen vuoden asiantuntija-arviossa tehtyihin johtopäätöksiin alue on edennyt kaikilla osa-alueilla.

6.1.6 Tavoite 6: Pelastustoimen kansainvälinen toiminta on aktiivista, suunnitelmallista ja kytkeytyy pelastustoimen kansallisiin rakenteisiin

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Vuonna 2024 pelastuslaitos lahjoitti kalustoa Ukrainan pelastustoimelle ja mahdollisti henkilöstölle kansainvälistä kouluttautumista, kuten HNS-kurssi. HIKLU-yhteistyön puitteissa alue osallistui pelastustoimen kehittämiseen ja ylläpiti valmiutta vastaanottaa kansainvälistä apua. HNS-toimintamallin ohjeet ja koulutus perustuvat Varsinais-Suomen malliin, mutta henkilöstön laajempi koulutus ei ole toteutunut. Tulevan Etelä-Johtokeskuksen myötä HNS-yhteistyötä on kehitetty, mutta kansainvälinen toiminta ei näy hyvinvointialueen strategiassa tai palvelutasopäätöksessä. Keskeisin pelastuslaitoksen oma kehittämishanke on palontutkinnasta saatavien tietojen ja oppien hyödyntäminen sekä pelastustoiminnassa että onnettomuuksien ehkäisyssä.

6.1.7 Tavoite 7: Pelastustoimen palveluiden ja tehtävien valtakunnallinen suunnittelu, toteutus ja kehittäminen perustuvat tiedolla johtamiseen ja yhtenäiseen tiedonhallintaan

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue pyrkii perustamaan toimintansa tietoon ja seuraa tavoitteidensa edistymistä aktiivisesti. Käytössä on laaja Tahti-raportointi ja palvelutuotannon johtamismalli, joiden avulla seurataan keskeisiä tunnuslukuja ja kehitetään palveluja. Tiedolla johtamista on kehitetty merkittävästi myös pelastustoimen tueksi, mutta kansalliset tiedolla johtamisen ratkaisut etenevät liian hitaasti ja voivat heikentää tiedon eheyttä. Yhtenäinen pelastustoimen tietohallintamalli vaatisi kansallisen viitearkkitehtuurin, jota ei ole saatavilla. Lisäksi pelastuslaitoksella on omaa IT-osaamista, ja järjestelmäasiantuntijoilla on viranomaisasema ja oikeus käsitellä pelastuslain mukaisia tietoja.

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos siirtyi Espoon kaupungin tietojärjestelmästä pääosin TUVÉ-ympäristöön turvallisuusverkkolain velvoitteiden ja kansallisten suositusten mukaisesti. Käytännössä kansalliset ratkaisut, kuten kertakirjautuminen, eivät ole toteutuneet suunnitellusti, ja työntekijät tarvitsevat yhä kaksoisidentiteetit. TUVÉ tarjoaa vahvan tietoturvan ja on kustannustehokas, jos voitaisiin toimia vain yhdessä ympäristössä, mutta päällekkäiset lisenssit nostavat kuluja. TUVÉ-ympäristö soveltuu erityisesti operatiivisiin toimintoihin, mutta hallinto ja tukitoiminnot voisivat hyödyntää hyvinvointialueen IT-ympäristöä paremmin, esimerkiksi digitaalisen asiainnin ja tekoälyratkaisujen osalta. Päätös tulevasta suunnasta on vielä avoin ja riippuu muun muassa eTUVÉ-työaseman toimivuudesta ja kansallisten ratkaisujen aikataulusta.

6.1.8 Tavoite 8: Pelastustoimen investoinnit tukevat palvelutuotannon vaikuttavuutta

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen hankinta- ja tuotantostrategia korostaa laadun, vaikuttavuuden, riskien ja järjestämisvastuun huomioimista kustannusten ohella. Investointien toteutusta on vaikeuttanut myöhäinen lainanottovaltuuden myöntäminen ja vuoden 2024 negatiivinen vuosikate, minkä vuoksi vuodelle 2025 ei saatu lainanottovaltuutta. Tästä syystä investointisuunnitelmaa supistettiin koskemaan vain aiemmilta vuosilta siirtyneitä hankkeita. Päivitetty 391,6 miljoonan euron suunnitelma hylättiin ministeriöissä johtuen tulkintamuutoksesta lainanottovaltuuden siirtymisestä.

Pelastustoimen investointisuunnittelussa painotetaan riskianalyysiin perustuvia tarpeita, mutta vaikuttavuuden arviointi on haastavaa, etenkin varautumiseen liittyvissä hankkeissa. Suunnittelussa tasapainoillaan lyhyen ja pitkän aikavälin tavoitteiden sekä taloudellisten ja ei-taloudellisten tekijöiden välillä. Merellisten onnettomuuksien ja häiriötilanteiden riskit ovat kasvaneet, mikä korostaa jatkuvuudenhallinnan ja häiriönsietokyvyn merkitystä. Uudenmaan pelastuslaitosten yhteinen riskianalyysi tukee alueellisten suorituskykyjen

tunnistamista ja mahdollistaa investointikustannusten jakamisen tulevaisuuden yhteistoiminnassa.

6.1.9 Tavoite 9: Pelastustoimen hallinto- ja ohjausjärjestelmä on selkeä

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hallinto- ja ohjausjärjestelmän haasteena on sovittaa yhteen hyvinvointialueiden poliittisen päätöksenteon vaatimukset ja valtionhallinnon aikataulut.

Pelastustoimen ohjaus on kaksijakoinen, sillä talousohjaus ja strategiset sekä lainsäädännölliset vaatimukset eivät ole täysin linjassa. Vaikka hyvinvointialueen sisäinen ohjaus on selkeä, organisaation keskeneräinen vakiinnuttaminen aiheuttaa epäselvyyksiä erityisesti siinä, mitkä hallinto- ja tukitoiminnot hoidetaan keskitetysti ja mitkä palvelualuekohtaisesti. Tämä koskee erityisesti talous- ja henkilöstöprosesseja.

6.2 Sisäministeriön ja hyvinvointialueen neuvotteluissa sovittujen suositusten toteutuminen hyvinvointialueella

Sisäministeriö on asettanut vuosille 2023–2026 seuraavat tavoitteet:

1. Alueen on jatkettava toiminnan uudistamista.
2. Onnettomuuksien määrää tulee vähentää tehokkaasti ja tulipalojen määrä tulee puolittaa vuoteen 2030 mennessä. Hyvinvointialueiden tulee onnettomuuksien ehkäisytyössä kiinnittää huomiota laadun ja vaikuttavuuden vahvistamiseen.
3. Hyvinvointialueiden tulee parantaa toimintavalmiutta alueella toimintaympäristön riskejä vastaavalle tasolle.
4. Hyvinvointialueiden pelastustoimien tulee varmistaa, että väestönsuojeluun varautumisen kohdennetut resurssit ja osaaminen ovat riittävät ja suuntautuvat lakisääteisten tehtävien toteuttamiseen.
5. Hyvinvointialueiden tulee kiinnittää erityistä huomiota pelastusalan työhyvinvointiin ja työturvallisuuteen.

6.2.1 Alueen on jatkettava toiminnan uudistamista

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Onnettomuuksien ehkäisyssä on aloitettu yhteistyö pelastustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen välillä, ja se tiivistyy vuonna 2025 asumispalveluyksikön yhdistymisen myötä. Ikääntyvien asumisturvallisuus on keskeinen huolenaihe. Pelastuslaitoksen organisaatiota on tarkistettu hyvinvointialueen osana, painottaen pelastustoimen ja ensihoidon kyvykkyyksiä. Esihenkilötyötä on kehitetty ja organisaatorakennetta kevennetty. Lisäksi merellisten ympäristövahinkojen yhteistyötä on vahvistettu rajavartiolaitoksen kanssa ja poliisin kanssa tehty yhteistoimintamuistio on päivitetty.

6.2.2 Onnettomuuksien määrää tulee vähentää tehokkaasti ja tulipalojen määrä tulee puolittaa vuoteen 2030 mennessä. Hyvinvointialueiden tulee onnettomuuksien ehkäisytyössä kiinnittää huomiota laadun ja vaikuttavuuden vahvistamiseen

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Onnettomuusriskien tunnistaminen tukee palveluiden suunnittelua, kohdentamista ja tehokkainta riskienhallintaa, edistään onnettomuuksien vähentämistä. Pelastustoimen riskianalyysin kehittämistarpeita ovat jatkuvan riskienhallinnan menetelmien, kuten onnettomuuskehityksen seurannan ja palontutkinnan hyödyntäminen, sekä ehkäisyn riskiperusteisen suunnittelun ja toimintavalmiuden yhteensovittaminen. Näitä kehitetään vuosina 2024–2026 Uudenmaan pelastuslaitosten yhteisessä hankkeessa. Tulipalojen määrän puolittamiseen ei ole tarjolla merkittäviä alueen omia keinoja, mutta asumisturvallisuuteen ja vahinkojen rajoittamiseen pyrkii vaikuttamaan onnettomuuksien ehkäisyn keinoin sekä tehokkaalla pelastustoiminnalla. Tulipalojen määrä Länsi-Uudellamaalla on pysynyt viime vuosien keskiarvossa. Sisäministeriön valtakunnallinen tulipalojen määrän puolittamiseen tähtäävä toimintaohjelma on viivästynyt, mutta ottaa sen käyttöön sen valmistuttua.

PRONTOn tilastojen (taulukko 8) perusteella alueen tulipalojen määrä on kahden edellisen vuoden aikana vaihdellut, mutta ei mainittavasti vähentynyt. Nykytahdilla tavoite ei ole alueen osalta toteutumassa.

Taulukko 8 Tulipalojen määrässä tapahtunut muutos suhteessa asetettuun tavoitteeseen. Mukana kaikki tulipalot hyvinvointialueittain.

Alue	Verrokkiarvo (=2022)	Tavoitetaso 2030	2023 (kpl)	2023 tasaisen vauhdin tavoitteesta %	2024 (kpl)	2024 tasaisen vauhdin tavoitteesta %
Etelä-Karjala	320	160	307	102 %	295	105 %
Etelä-Pohjanmaa	563	282	512	97 %	592	120 %
Etelä-Savo	334	167	336	107 %	358	122 %
Helsinki	890	445	910	109 %	793	102 %
Itä-Uusimaa	283	142	316	119 %	209	84 %
Kainuu	197	99	167	90 %	199	115 %
Kanta-Häme	374	187	422	120 %	417	127 %
Keski- Pohjanmaa*	171	86	152	95 %	189	126 %
Keski-Suomi	523	262	559	114 %	592	129 %
Keski-Uusimaa	844	422	854	108 %	805	109 %
Kymenlaakso	477	239	464	104 %	429	103 %
Lappi	617	309	636	110 %	640	119 %
Länsi-Uusimaa	824	412	883	114 %	809	112 %
Pirkanmaa	1036	518	1009	104 %	976	108 %
Pohjanmaa*	424	212	347	87 %	329	89 %
Pohjois-Karjala	369	185	392	113 %	460	142 %
Pohjois- Pohjanmaa	853	427	862	108 %	902	121 %
Pohjois-Savo	570	285	525	98 %	662	133 %
Päijät-Häme	496	248	515	111 %	529	122 %
Satakunta	691	346	584	90 %	603	100 %
Varsinais-Suomi	1083	542	1209	119 %	1088	115 %
Yhteensä	11939	5970	11961	107 %	11876	114 %
*Kruunupyy, Luoto, Pietarsaari laskettu Pohjanmaan verrokkiarvoon						

6.2.3 Hyvinvointialueiden tulee parantaa toimintavalmiutta alueella toimintaympäristön riskejä vastaavalle tasolle

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Alue on pyrkinyt sekä toimitilojen että henkilöstöresurssien osalta vastaamaan toimintavalmiusajan vaatimuksiin. Talouden tasapainotuksesta johtuva henkilöstöresurssien käytön tehostaminen on vaikuttanut negatiivisesti avunsaanti- ja tavoitettavuusaikaan toimintavalmiuden suunnitteluohjeen mukaisesti. Lisäksi palomiespula on vaikeuttanut henkilöstön riittävää rekrytointia. Alueen tekemän selvityksen mukaan tavoitettavuusaika on toteutunut palvelutasopäätöksen mukaisesti, mutta yksiköiden henkilöstövahvuus on vaihdellut eri alueilla. Tavoitevahvuus 1+3 on toteutunut 91,6 % koko vuoden osalta tarkasteltuna.

6.2.4 Hyvinvointialueiden pelastustoimien tulee varmistaa, että väestönsuojeluun varautumiseen kohdennetut resurssit ja osaaminen ovat riittävät ja suuntautuvat lakisääteisten tehtävien toteuttamiseen

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Vuoden 2024 aikana alueella ei ollut käytettävissä varautumisen resurssia suunnitelman mukaisesti. Tulevaisuudessa tulisi panostaa erityisesti virkojen täyttöön. Siksi huomiota tulisi kiinnittää erityisesti pito- sekä vetovoimatekijöihin. Osana sitä on pidettävä huoli pelastustoimen kilpailukykyisestä palkkauksesta suhteessa muihin hyvinvointialueen asiantuntijatehtäviin.

6.2.5 Hyvinvointialueiden tulee kiinnittää erityistä huomiota pelastusalan työhyvinvointiin ja työturvallisuuteen

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen ja pelastuslaitoksen työsuojeluorganisaatio uudistettiin vuonna 2024 perustamalla työolotiimi työolojaoston alle. Työsuojeluyhdyshenkilöt rekrytoitiin kaikille paloasemille, ja he työskentelevät palomestareiden kanssa työhyvinvoinnin ja työturvallisuuden seurannassa. Vuonna 2024 toteutettiin ensihoitohenkilöstön psykososiaalista kuormitusta kartoittava kysely, ja vuonna 2025 kysely räätelöidään pelastushenkilöstölle HIKLU-laitoksilla. Pelastuslaitokselle laadittiin oma työsuojelun toimintasuunnitelma ja kehitettiin työpaikkaselvityksiä. Vuonna 2025 tehdään toimintaohje uhka- ja väkivaltatilanteisiin, käynnistetään ergonomiakoulutusten suunnittelu ja tarjotaan esihenkilöille monipuolisia koulutuksia, mukaan lukien työhyvinvointia tukevia valmennuksia.

Aluehallintoviraston arvio hyvinvointialueen selvityksessä määrittämästä pelastustoimen palvelujen laadusta sekä kehittämistarpeesta:

Alueella on useissa riskiruuduissa puutteita ensimmäisen yksikön toimintavalmiusajoissa, ja valtakunnallisessa vertailussa nämä puutteet ovat laajoja. Toimintavalmiuden kehittämiseksi laadittuja suunnitelmia on täydennettävä, jotta kehittämissuunnitelma olisi kattava. Suunnitelmissa tulee huomioida ennakoitavissa olevat toimintaympäristön muutokset. Pelastustoiminnan toimintavalmiusajoissa on esiintynyt puutteita riittämättömän ensimmäisen hälytysvasteen vuoksi. Pelastusjoukkueen toimintavalmius on puolestaan alueella hyvällä tasolla.

Alue pyrkii suuntaamaan onnettomuuksien ehkäisyn toimenpiteitä riskiperusteisesti. Alue toimii hyvänä esimerkkinä palontutkinnasta saatavan tiedon hyödyntämisessä.

Tiedolla johtaminen on kehitysvaiheessa. Toisistaan erilliset tiedonhallinnan järjestelmät aiheuttavat ylimääräistä työtä sekä kustannuksia.

Alue pyrkii huomioimaan investointipäätöksissä niiden vaikuttavuuden. Haasteina tälle alue on tuonut esille esimerkiksi tasapainoilun lyhyen ja pitkän aikavälin tavoitteiden välillä, kasvavat riskit, negatiivisen vuosikatteen sekä yhteistyömahdollisuuksien hyödyntämättä jättämisen.

Alueella on käynnissä konkreettisia toimenpiteitä työhyvinvoinnin ja työturvallisuuden kehittämiseksi. Jatkossa alueen tulisi esitellä toimenpiteillä aikaan saatuja tuloksia ja niistä tehtyjä johtopäätöksiä.

7 Pelastustoimen investointien tarve ja vaikutukset

7.1 Investointien tarve

Hyvinvointialueen tulee valita pelastustoimen osasuunnitelmaan pelastustoimen järjestämisen kannalta tärkeimmät investoinnit sekä niitä vastaavat sopimukset. Aluehallintoviraston tehtävänä on arvioida pelastustoimen investointien tarvetta. Arviossa on kiinnitettävä huomiota siihen, että investoinnit ovat riskejä vastaavan palvelutason edellyttämiä.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Pelastuslaitoksen investointisuunnitelma ei ole muuttunut, mutta toteutusta hidastavat rahoitusrajoitteet, kuten lainanottovaltuuden puute ja tiukka käyttötalouskehys. Investoinnit ovat pääasiassa korvausinvestointeja kaluston tullessa elinkaarensa päähän.

Keskeisiä hankkeita ovat: Otaniemen paloaseman käyttöönotto vuonna 2027 (väliaikainen kärkiyksikkö toimii jo vuodesta 2025), Karjaan harjoitusalueen käyttöönotto vuosina 2025–2026. Suunnitteilla on uudet paloasemat Kirkkonummen Masalaan ja mahdollisesti Veikkolaan alueen kasvun myötä.

Vuodelle 2026 suunnitellaan kolmea merkittävää investointia:

- Otaniemen paloasema (7–10 M€) Espoon kaakkoisalueen toimintavalmiuspuutteiden korjaamiseksi
- Vihdin VPK:n uusi paloasema (2 M€) vanhan, käyttöikänsä lopussa olevan rakennuksen korvaamiseksi.
- Karjaan harjoitusalue (1 M€) pelastustoiminnan suorituskyvyn ja työturvallisuuden parantamiseksi sekä päätoimiselle että sopimushenkilöstölle.

Kalustoinvestoinnit perustuvat elinkaarihallintaan, jossa pelastusajoneuvojen käyttöikä on n. 20 ja öljyntorjunta-alusten 30 vuotta. Kalustoa kierrätetään päätoimisten ja sopimuspalokuntien välillä. Vuonna 2026 pelastuslaitos uusii neljä pelastusajoneuvoa (kaksi sammutus- ja kaksi säiliöautoa) yhteensä 2,1 miljoonalla eurolla. Uusi kalusto tulee Leppävaaran, Hangon ja Espoon vakinaisille asemille, ja käytöstä vapautuvat ajoneuvot siirretään peruskorjauksen jälkeen sopimuspalokunnille vanhan kaluston korvaamiseksi. Kaluston kierrätys perustuu elinkaareen: vakinaisessa käytössä max 10 vuotta, sopimuspalokunnilla jopa 28 vuotta. Pienempiä hankkeita ovat mm. ISF-rahoitteinen CBRNE- ja rauniopelastuskyvykkyyden kehittäminen.

Pelastuslaitos panostaa öljy- ja kemikaalivahinkojen torjuntakyvyn kehittämiseen hankkimalla monipuolista kalustoa, jolla tehostetaan suojautumista, öljynkeruuta ja logistiikkaa. Torjuntakalustoa sijoitetaan hajautetusti nopean valmiuden turvaamiseksi. Vuodelle 2026 on varattu 740 000 € torjuntatarvikkeisiin ja 100 000 € kevytkuorma-autoon.

Vuoden 2026 ympäristövahinkojen torjunnan investoinnit painottuvat monipuolisen ja tehokkaan torjuntakyvyn kehittämiseen erilaisissa ympäristöissä ja olosuhteissa. Suunnitellut hankinnat sisältävät 400 metriä meripuomia sekä niihin liittyviä ankkureita ja säilytyskalustoa (121 000 €). Lisäksi hankitaan monitoimikeräin, jossa on vaihdettavat harja- ja lamelliyksiköt eri öljylaatujen keräämistä varten (62 000 €), sekä erilliset lämmitysjärjestelmät raskaan öljyn siirtoa ja keruuta varten (80 000 €).

Torjuntakaluston logistiikkaa parannetaan hankkimalla koukkulavoja ja kontteja puomien kuljettamiseen (90 000 €). Kaluston puhdistukseen ja huoltoon hankitaan erikoispesulaitteisto, joka sisältää kuumavesipesurit, höyrykehittimen, suoja-altaat ja säiliöt pesuvedelle (120 000 €). Öljyn ja öljyisen jätteen tilapäissäilytykseen investoidaan siirrettäviin keräyssäiliöihin, varusteisiin ja hydrauliiikkalaitteistoon (205 000 €). Lisäksi kaluston siirtoa varten hankitaan kurottaja (60 000 €) sekä kevytkuorma-auto, jossa on takalaitanosturi ja kuormalavojen kuljetuskyky (100 000 €).

Investointien kokonaiskustannus on 840 000 € (alv 0). Hankintojen tavoitteena on varmistaa nopea, kattava ja sääolosuhteista riippumaton torjuntavalmius koko alueella.

Aluehallintoviraston arvio investointien tarpeesta

Hyvinvointialueen esittämät investoinnit ovat tarpeellisia ja perusteltuja. Ne ovat myös yksityiskohtaisesti perusteltu ja niille löytyy kohdennetut paikat. Investoinneilla on osaltaan tärkeä rooli pelastustoimen palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden, laadun ja kustannusvaikuttavuuden näkökulmista.

7.2 Investointien vaikutukset

Hyvinvointialueen tulee osasuunnitelmassa arvioida investointien vaikutuksia pelastustoimen palvelujen yhdenvertaiseen saatavuuteen, laatuun ja kustannusvaikuttavuuteen. Aluehallintoviraston tehtävänä on arvioida investointien vaikutuksia.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Pelastuslaitoksen investoinneilla on merkittäviä vaikutuksia pelastustoiminnan toimintavalmiuteen, turvallisuuteen, kustannustehokkuuteen ja ympäristövalmiuteen.

Toimintavalmiuden parantaminen on keskeinen vaikutus. Otaniemen uuden paloaseman käyttöönotto vuonna 2027 vastaa Espoon kaakkoisalueen tunnistettuihin toimintavalmiuspuutteisiin, ja väliaikainen kärkiyksikköasema parantaa tavoitettavuutta jo vuodesta 2025 lähtien. Myös suunnitteilla olevat uudet paloasemat Masalaan ja mahdollisesti Veikkolaan turvaavat pelastustoimen ja ensihoidon palveluiden saatavuuden kasvavilla alueilla.

Suorituskyvyn ja työturvallisuuden kehittäminen toteutuu erityisesti Karjaan uuden harjoitusalueen käyttöönoton myötä. Tämä mahdollistaa sekä päätoimisen

että sopimushenkilöstön koulutuksen ja osaamisen ylläpidon tehokkaissa ja turvallisissa olosuhteissa.

Kaluston uusiminen ja kierrätys perustuvat elinkaarihallintaan, mikä parantaa sekä operatiivista toimintavarmuutta että kustannustehokkuutta. Uusien ajoneuvojen sijoittaminen vakinaisille paloasemille ja vanhojen, mutta käyttökelpoisten ajoneuvojen siirtäminen sopimuspalkokunnille mahdollistaa kaluston optimaalisen käytön eri toimintaympäristöissä. Tämä vähentää kunnossapitokuluja ja pidentää ajoneuvojen kokonaiskäyttöikää.

Ympäristövahinkojen torjuntakyky vahvistuu merkittävästi investoinneilla, jotka kohdistuvat öljynkeruuseen, kaluston siirtoon, puhdistukseen ja varastointiin. Hajautettu kaluston sijoittelu nopeuttaa torjuntavalmiutta, parantaa logistista joustavuutta ja mahdollistaa tehokkaan toiminnan eri ympäristöissä ja sääolosuhteissa. Erityisesti raskaan öljyn käsittelyyn liittyvät lämmitysjärjestelmät ja monikäyttökeräimet parantavat kykyä suojella herkkiä luontoalueita.

Kaiken kaikkiaan investoinnit tukevat toiminnan jatkuvuutta, turvallisuuden ylläpitoa, palvelutason yhdenvertaisuutta sekä ympäristöriskien hallintaa, samalla kun ne vastaavat kaupungistumisen ja väestönkasvun mukanaan tuomiin palvelutarpeiden muutoksiin.

Aluehallintoviraston arvio investointien vaikutuksista

Pelastustoimen investointien vaikutukset on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Toimintavalmiuden epäkohtien korjaaminen vaatii resursseja, joihin alue on ilmoittanut investoivansa. Kalustoinvestoinneilla ja niiden sijoittelulla vaikutetaan pelastustoimen palvelujen saatavuuteen koko pelastustoimen alueella. Kalustoinvestoinneilla voidaan vaikuttaa pelastustoimen palvelujen laatuun, kun käytettävä pelastustoimen kalusto on riskejä vastaavan palvelutason edellyttämää.

Aluehallintoviraston arvio investointien tarpeesta ja vaikutuksista:

Hyvinvointialueen esittämät investoinnit ovat tarpeellisia ja perusteltuja. Ne ovat myös yksityiskohtaisesti perusteltu ja niille löytyy kohdennetut paikat. Investoinneilla on osaltaan tärkeä rooli pelastustoimen palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden, laadun ja kustannusvaikuttavuuden näkökulmista.

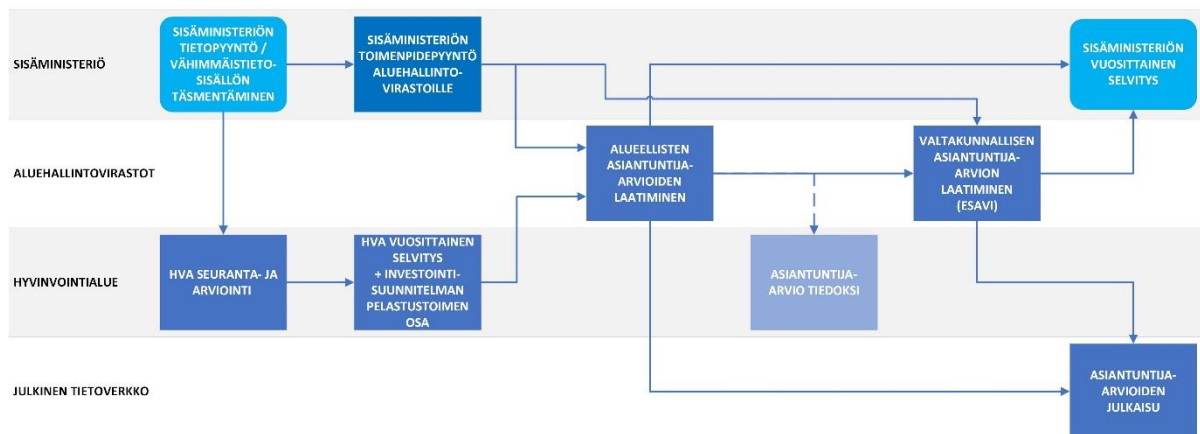
Pelastustoimen investointien vaikutukset on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Toimintavalmiuden epäkohtien korjaaminen vaatii resursseja, joihin alue on ilmoittanut investoivansa. Kalustoinvestoinneilla ja niiden sijoittelulla vaikutetaan pelastustoimen palvelujen saatavuuteen koko pelastustoimen alueella. Kalustoinvestoinneilla voidaan vaikuttaa pelastustoimen palvelujen laatuun, kun käytettävä pelastustoimen kalusto on riskejä vastaavan palvelutason edellyttämää.

8 Menetelmät ja laatuseloste

Arvioinnin tietopohja

Aluehallintoviraston laatima asiantuntija-arvio perustuu sekä määrälliseen tietoon että laadulliseen aineistoon. Arvioinnin keskeisen tietopohjan muodostaa hyvinvointialueen vuosittainen selvitys. Asiantuntija-arvion pohjana olevaa tilannekuvaa on laajennettu hyödyntämällä pelastustoimen tilastojärjestelmä PRONTO:sta haettuja tietoja sekä dokumenttiaineistoja järjestäjätahojen hallinnosta, toimintatavoista, suunnitelmista ja päätöksistä. Arvioinnissa on lisäksi hyödynnetty aluehallintovirastojen valvontahavaintoja ja muita kansallisten viranomaisten laskelmia ja selvityksiä.

Tietopohja arvion tekemiseksi on koottu tiiviissä yhteistyössä hyvinvointialueen pelastustoimen kanssa. Asiantuntija-arvion laatimisen prosessi on kuvassa 3.

Kuva 3 Asiantuntija-arvion laatimisen prosessi.

Tietopohjan avoimuus, saatavuus ja laatu

Tilastollinen tieto on peräisin hyvinvointialueen tekemän vuosittaisen selvityksen lisäksi pelastustoimen resurssi- ja onnettomuustilastojärjestelmästä (PRONTO), jonka aineisto muodostuu ennen vuotta 2023 toimineiden alueellisten pelastustoimen organisaatioiden sekä uusien hyvinvointialueiden pelastustoimen ylläpitämistä toimenpide- ja resurssirekistereistä. Muut tietolähteet ovat pääasiassa julkisesti ja avoimesti saatavilla olevia. Arvioinnissa käytetyn laadullisen dokumenttiaineiston tiedot on merkitty lähdeviittauksin. Tilastotiedot on poimittu suoraan rekisteristä ilman valtakunnallista tarkistusta. Aluehallintovirastojen raportit valvontahavainnoista ovat avoimesti saatavissa aluehallintoviraston verkkosivuilta.

Muusta tietopohjasta poiketen alueiden kanssa käydyt keskustelut ja niiden aineistot eivät ole julkisia. Yhteisten keskustelujen kautta alueiden edustajat ovat osallistuneet arviointiin, ja heillä on ollut myös mahdollisuus kommentoida valmistuvia arviointitekstejä.

Henkilöstön henkilötyövuosien jakaantuminen eri palveluluokkiin perustuu arvioon. Arvion tekemiseen ei ole valtakunnallista yhtenäistä ohjetta, joten eri pelastuslaitoksilla arviointi on voitu tehdä erilaisin menetelmin.

9 Liitteet

Liite 1. Salassa pidettävä.

10 Lähteet ja arvioinnissa käytetty tausta-aineisto

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen vuosittainen selvitys 2024.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen pelastustoimen palvelutasopäätös 2024–2026.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen investointisuunnitelman pelastustoimea koskeva osasuunnitelma 2026–2029.

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen valvontasuunnitelma 2024 ja 2025.

[Pelastuslaitosten palontutkinnan käsikirja \(2014\), Suomen Kuntaliitto.](#)

Pelastustoimen resurssi- ja onnettomuustilasto PRONTO.

[Pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohje, sisäasiainministeriön julkaisu 21/2012.](#)

Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätökset ESAVI/42163/2022 ja ESAVI/39736/2024.

Xxx aluehallintovirasto

Päätoimipaikka

2025